İŞKUR

2014

MUĞLA

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

HAZIRLAYANLAR

Gül DOĞAN

İş ve Meslek Danışmanı

Özgür ALBAYRAK

İş ve Meslek Danışmanı

Yasemin KOÇ

İş ve Meslek Danışmanı

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
MUĞLA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU
(2014)

SUNUŞ

Bilindiği gibi, 2008 yılında yaşanan küresel ekonomik kriz tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de işgücü piyasalarında önemli sıkıntıları beraberinde getirmiştir. Ülkemizde 2009 yılında yüzde 14'e kadar yükselen işsizlik oranı kamuoyunda I. ve II. İstihdam paketleri olarak da bilinen ekonomik tedbirlerin sonuç vermesi ile yüzde 9,2 seviyesine kadar gerilemiştir. Ayrıca müstakil bir İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun da yürürlüğe girmiş olmasıyla işgücüne katılma oranları da artmıştır.

Kalkınmanın en önemli parametrelerinden olan "İstihdamın Artırılması" konusu, 9. Kalkınma Planında; "İşgücü Piyasasının Geliştirilmesi, Eğitimin İşgücü Talebine Duyarlılığının Artırılması ve Aktif İşgücü Politikalarının Geliştirilmesi" ana temaları ile kendine yer bulmuş, Cumhuriyetimizin 100. Yılı olan 2023 yılı itibariyle de işsizlik hedefi % 5 olarak belirlenmiştir. Yine, TBMM Genel Kurulunca onaylanan ve 2014-2018 tarihlerini kapsayan Onuncu Kalkınma Planı, küresel düzeyde geleceğe dönük risklerin ve belirsizliklerin sürdüğü, değişim ve dönüşümlerin yaşandığı, yeni dengelerin oluştuğu bir ortamda ülkemizin kalkınma çabalarını bütüncül bir çerçevede ele alan temel bir strateji dokümanı olarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Yürürlüğe giren planının vizyonu; "İnsana yaraşır iş fırsatları sunan, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlandığı, işgücü niteliğinin yükseltildiği, verimli ve etkin kullanıldığı, tam istihdam düzeyine ulaşmış, küresel rekabete uyumlu ve uluslararası çalışma standartlarında bir çalışma hayatının esas olduğu, sosyal diyalog mekanizmalarının işletildiği ve çalışma barışını hedefleyen, düzgün işlerin norm olduğu, tüm çalışanların sağlık ve güvenliğini koruyucu ve geliştirici, iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerini sistematik bir şekilde

yürüten bir işgücü piyasasına sahip olmak" olarak belirlenmiştir. 2018 yılında işsizlik oranının yüzde 6, işgücüne katılma oranının genelde yüzde 60 ve kadınlarda yüzde 40 olması hedeflenmiştir.

Bu vizyon doğrultusunda Onuncu Kalkınma Planında; işgücü piyasasının mevcut durumu irdelenmiş, ülkemizin ekonomik ve sosyal kalkınma süreci bütüncül ve çok boyutlu bir bakış açısıyla ele alınmış, insan odaklı kalkınma anlayışı çerçevesinde katılımcı bir yaklaşım benimsenmiş ve kalkınmanın sürdürülebilirliği merkeze alınmıştır.

Bu itibarla, "nitelikli insan, güçlü toplum" hedefi için eğitimli işgücüyle kalkınma yaklaşımının önemi bir kez daha anlaşılmış bulunmaktadır. Dolayısıyla, genç nüfusa sahip ülkemiz açısından beşeri sermayenin geliştirilmesi önümüzdeki yıllar itibariyle vazgeçilmez zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır.

Vazgeçilmez bu zorunluluğun gereği olan eğitim kalitesinin ve işgücü niteliğinin artırılmasıyla, büyüme ve kalkınma olumlu yönde etkilenmiş böylece toplumsal refahın artarak yaygınlaşması gerçekleşmiş olacaktır.

İşte bu sözünü ettiğimiz süreçlere katkı sağlamak için "bölgesel, yerel ve sektörel işgücü dinamiklerini" dikkate alarak işgücü piyasasının talep ettiği becerilerin kazandırılması dolayısıyla nitelikli istihdam imkânlarının geliştirilmesinin hedeflenmesi için hazırlanan bu işgücü piyasası araştırmasında emeği geçen başta Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü insan kaynakları olmak üzere tüm kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör çalışanlarına teşekkür ederim.

Amir ÇİÇEK
Muğla Valisi

ÖNSÖZ

Günümüz düşünürlerinden Alvın TOFLER; “yirmi birinci yüzyılın cahilleri okuma yazma bilmeyenler değil, okuma yazma bilip, öğrenemeyen, öğrendiğini unutamayan ve yeniden öğrenemeyenler olacaktır.” demektedir. Esasen bu anlayış, “kadim kültürümüzde ve medeniyet tasavvurumuzda” da hep varolagelmiştir.

Sözü edilen anlayışın ana temasının sürekli gelişme ve değişme olduğu aşikârdır. Bu durumun otomatik sonucu ise; nitelikli insan gücü, bu gücün doğru ve yerinde kullanılması, bununla yetinmeyip var olan bilgiden hareketle yeni bilgiler üretilmesi ve nihayet bilginin ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürülmesi yani KALKINMA olarak makes bulmasıdır.

Nitekim gelişmiş ülkeler, değer zincirlerinin yüksek katma değer yaratan aşamalarına hâkim olmuş dolayısıyla bu durumu üretime dönüştürmeyi başarmışlardır.

Bu minval üzere bakıldığında, ülkemizin de orta ve uzun vadede kalkınma amacının, yeniden şekillenmekte olan dünyada milletimizin temel değerlerini ve beklentilerini esas alarak gerçekleştirilecek yapısal dönüşümlerle ülkemizin uluslararası konumunu yükseltmek ve milletimizin refahını artırmak olduğu bilinmektedir.

Bu perspektifin somutlaştırılmış hedefi, Cumhuriyetimizin 100. yılı olan 2023 yılında, milli gelirin 2 trilyon dolara, kişi başına düşen gelirin 25 bin dolara yükseltilmesi, ihracatın 500 milyar dolara çıkarılması, işsizlik oranının yüzde 5’e düşürülmesi, enflasyon oranlarının kalıcı bir biçimde düşük ve tek haneli rakamlara indirilmesidir.

İşte bizler yani Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü ve İl Müdürlükleri ölçeğinde Muğla Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü ailesi

olarak ilimiz genelinde yukarıda anılan "vizyon hedefler ile işsizliğin korunması, geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması" için çeşitli faaliyetler yürütmekteyiz. Bu faaliyetlerden birisi de gelecekteki işgücü ihtiyacını belirlemek, gerekli tedbirleri alarak planlamalar yapmak, eğitim-ihtiyaç analizini çağdaş normlara göre yaparak piyasanın dinamiklerini doğru ve yerinde yönetmek böylece etkili istihdam politikaları oluşturabilmesini sağlamak amacıyla sosyal taraflarla diyalog içerisinde reel verilere ulaşmak için kendi özkaynaklarımızla "işgücü piyasası araştırmaları" yapmaktayız.

Sonuç itibariyle, 9. ve 10. Kalkınma Planlarında da yer alan; "nitelikli işgücü ile istihdamın artırılmasına" yönelik oluşturulacak stratejilere ışık tutacak bu raporun ülkemize, ilimize ve son kertede milletimize iyilikler, güzellikler getirmesini diler, emeği geçen tüm insan kaynaklarına, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör temsilcilerine şükranlarımı sunarım.

İlyas SARIYERLİ
Kamu Yönetimi Uzmanı
Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ ..... **i**
ÖNSÖZ ..... **iiii**
TABLOLAR LİSTESİ ..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**i**
GRAFİK LİSTESİ ..... Hata! Yer işareti tanımlanmamış.**iii**
KISALTMALAR ..... **ix**
YÖNETİCİ ÖZETİ **1**
GİRİŞ **3**
BİRİNCİ BÖLÜM **4**
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ **4**
1.İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR 5
1.1.ARKA PLAN 5
1.2.İŞKUR GÖSTERGELERİ 5
1.2.1Kayıtlı İşsiz 5
1.2.2.Açık İşler 6
1.2.3.İşe Yerleştirme 6
1.2.4.Mesleki Eğitim Faaliyetleri 7
1.2.5.İşsizlik Ödeneği 8
İKİNCİ BÖLÜM **9**
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI **9**
2.1AMAÇ VE YÖNTEM 9
2.2.İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 142
2.2.1.İşyeri Verileri 12
2.2.2.Mevcut İsithdam 21
2.3.AÇIK İŞLER 25
2.4.TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 42
2.5.GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 49
SONUÇ ve ÖNERİLER 53
KAYNAKÇA **55**
EKLER **56**
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu **56**
Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları 61
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 62
Ek 4- Sektörlere Göre İPTA Sonuçları- 2014/ 1. Dönem 69

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo1:İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri…….…….. 4

Tablo 2 : Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)……..……..…….5

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2013-2014*)…….……6

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme (2013-2014*)……..…….7

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2014*)…….…..8

Tablo 6: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler(2014*)……..……..8

Tablo 7: Sektörlere Göre İşyeri Büyüklüğü (2014*) ……14

Tablo 8 : Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları (2014*)……...15

Tablo 9: Sektörlere Göre İşyerlerinin Kuruluş Yılları Oranları (2014*) ……20

Tablo 10: Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları (2014*)…….…….…....21

Tablo 11: Çalışanların Cinsiyete Göre Sektörel Dağılım Oranları (2014*)…….…...23

Tablo 12: Cinsiyete Göre En Çok Çalışılan Meslekler (2014*)……..…….…….24

Tablo 13: Sektörlere Göre Açık İş Oranı (2014*)…….…25

Tablo 14: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı (2014*)…….…….…26

Tablo 15: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı…….…….…..26

Tablo 16: Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı(2014*)…….…....27

Tablo 17: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı (2014*)…….……28

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı……..……..….29

Tablo 19: Açık İşlerin Meslek Grubuna ve Cinsiyete Göre Dağılımı (2014*) ……29

Tablo 20: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı…….…….……..30

Tablo 21: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı……...…30

Tablo 22: Cinsiyete Göre Aranılan Açık İş Dağılımı ……..31

Tablo 23: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı……..….…….……..32

Tablo 24: Mesleklerin Göre Arama Kanallarının Dağılımı……..…….33

Tablo 25: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı…….…….…….…….34

Tablo 26: Eğitim Durumu Ve Arama Kanalına Göre Açık İş Dağılımı……...…35

Tablo 27: Eğitim Durumu Ve Becerilere Göre Açık İş Dağılımı…….……..……..…37

Tablo 28: İhracat Yapan Firmaların Becerilere Göre Açık İş Dağılımı…….…….……...…38

Tablo 29: Açık İşlerin Arama Kanallarının Dağılımı……..……...……39

Tablo 30:Teşvikten Yararlanan İşyerlerine Göre Arama Kanallarının Dağılımı……..……39

Tablo 31: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı...……40

Tablo 32: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Ve Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı……40

Tablo 33: İşyeri Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı…….…….....……40

Tablo 34: İşyeri Yaşına Göre Açık İş Oranı……..…….41

Tablo 35: Kreş İmkanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerinin Cinsiyet Dağılımı……...……...….41

Tablo 36: Servis Ve Açık İş Olan İşyerlerinin Açık İş Dağılımı…….…..41

Tablo 37: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları (2014*)…….…….……42

Tablo 38: TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları (2014*).. 43

Tablo 39:Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı Oranları (2014*)……..…….....44

Tablo 40: Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları (2014*)…….…….…..45

Tablo 41 : Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranları(2014*…….. 45

Tablo 42: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımının Geçen Yıl İle Karşılaştırılması (2014*…….…..……..46

Tablo 43: Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama Oranları(2014*)……..……46

Tablo 44: TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları (2014*)…….……..…...47

Tablo 45: İşyerlerinin Temininde Güçlük Çekme Nedenleri Dağılım Oranları (2014*)……..…47

Tablo 46: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Net İstihdam Değişim Oranları…….49

Tablo 47:Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları…….…….…..50

Tablo 48: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek……..…...50

Tablo 49: 2013 ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması……..…….……..……..…..51

Tablo 50:Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı…….……....52

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri…….…….……4

Grafik 2 : İşyeri Özellikleri(2014*)……..…….…….16

Grafik 3: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları(2014*)…….……..17

Grafik 4: Sektörlere Göre Yabancı Ortaklığı Olan İşyeri Sayısı Oranları(2014*)……...……17

Grafik 5: Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları (2014*)……...19

Grafik 6: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları (2014*)……...……..19

Grafik 7: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı Oranları (2014*)…….…..22

Grafik 8 : Çalışanların Meslek Gruplarına Göre ve Cinsiyete Göre Dağılım Oranları (2014*)……24

Grafik 9 : Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı……..33

Grafik 10 : Eğitim Durumu Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı…….34

Grafik 11: Becerilere Göre Açık İş Dağılımı……..……..35

Grafik 12: Becerilere Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı……..36

Grafik 13: Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı (2014*)……38

Grafik 14: İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması (2014*)…….……48

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

AİVO: Açık İş Verme Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İO: işsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu çalışma Muğla İlinin işgücü piyasasını ve ihtiyaçlarını ortaya çıkarmayı ve işsizlerin güncel durumunu görmeyi amaçlayan bir değerlendirme ve öneri raporudur. Bu rapora yönelik olarak Muğla'da işgücü piyasalarının temel dinamiklerin belirlenmesi ve istihdam politikalarına esas olacak değerlendirmelerin ortaya konulması düşüncesiyle bir saha çalışması yapılmıştır.

Araştırmada 10+ istihdam sağlayan işyerleri örneklem seçilmiştir. İş ve Meslek Danışmanları tarafından yüz yüze görüşme yoluyla saha çalışmasına başlanmıştır.

İşgücü piyasası analizi çalışması üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Muğla İline ait İŞKUR istatistiklerinden derlenen veriler ele alınmıştır. İkinci bölümde Muğla İlinin işgücü piyasasının arz ve talep durumu ortaya konularak değerlendirilmiştir. Üçüncü bölümde ilin işgücü piyasası ile ilgili sonuç ve öneriler yer almıştır.

2014 yılı İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 23,381'dır. 2013 yılı işe yerleştirme sayısı, 10.089 kişi iken 2014 yılı ilk 8 ayında 7.205 kişidir.2013 yılında 26.094 kişilik, 2014 yılı ilk 8 aylık dönemde 17.739 kişilik açık iş ilanı yayınlanmıştır. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinde eleman talep edilmiştir ve işe yerleştirme daha fazla yapılmıştır.

Muğla İli işgücü piyasası 2014 yılı talep araştırması sonuçlarına göre; işyerlerinin sektörel dağılıma bakıldığında sırasıyla konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile toptan ve perakende ticaret, inşaat sektörleri ilk 3 sırada yer alırken, çalışanların %64' ü bu üç sektörde istihdam edilmiştir. Diğer sektörler birbirine yakın oranda istihdam sağlamış durumdadır. Çalışanların cinsiyet dağılımda çalışanların %75,3' ünü erkekler oluşturmaktadır. Kadın ve erkeklerin en çok çalıştığı sektör konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleridir. Tesis ve makine operatörleri ve montajcıları meslek grubunda erkeklerin, profesyonel meslek mensuplarında ise kadınların çalıştığı tespit edilmiştir.

Bu yıl soru formunun kapak sayfasına eklenen bazı sorular ile işyerleri hakkında daha fazla bilgi sağlanmıştır. Kurumumuz kanalı ile ilan veren ve daha önce hizmetlerimizden yararlanan işyeri oranlarının % 50'nin altında olduğu görülmüştür. İşverenler devletin sunduğu teşvik türlerinden haberdar değil ya da kullanma konusunda çeşitli tereddütler yaşamakta, eleman arama kanallarından akraba, eş-dostu tercih etmektedir. Teşviklerin herhangi birinden faydalanan işyeri sayısı %23' tür. İhracat yapan işyerleri büyük oranda çalışanlarında herhangi bir eğitim durumu aramamaktadır. Yabancı ortaklığı olan firmalar arama kanalları arasında İŞKUR u tercih etmektedir. İlimizde işverenlerin çalışanlarına sunduğu sosyal olanaklar arasında servis hizmeti daha önde gelmektedir. İPA ya katılan işyerlerinin %70,5 inde herhangi bir eğitim düzenlenmektedir.

Mevcut açık işler ele alındığında garson, komi, oda görevlisi, meydancı, resepsiyon görevlisi, mermer işçisi, şoför yük taşıma, satış elemanı, beden işçisi mesleklerinde açık işler daha fazladır.

Tüm sektörlerde yeterli mesleki bilgi ve fiziki becerinin önemli olduğu ve talep edilen becerileri sağlayan çalışanların istihdam edildiği görülmüştür.

Ankete katılan işyerlerinin karşılamakta güçlük çektiği mesleklerin sektörel dağılımında; konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, idari ve destek hizmet faaliyetleri ve imalat sektörleri %66 oranında göze çarpmaktadır. İhtiyaç duyulan meslekler incelendiğinde; garson, güvenlik görevlisi, resepsiyon görevlisi, oda görevlisi, komi, beden işçisi, mermer işçisi, aşçı mesleklerinin ön plana çıktığı görülmektedir.

Muğla İlinde açık iş sayılarının mesleklere göre dağılımı akraba eş dost aracılığıyla, İŞKUR aracılığıyla, internet siteleri aracılığıyla, gazete aracılığıyla, özel istihdam büroları aracılığıyla şeklinde sıralanmaktadır.

İlde net istihdam değişim oranının en yüksek olduğu üç sektör; elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, idari ve destek hizmet faaliyetleri, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetlerdir. Net istihdam değişim rakamları yüksek olmasa da bu sektörlerin yüzde oranı yüksektir. Net istihdam değişimi en yüksek olan 3 sektör; konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, idari ve destek hizmet faaliyetleri, toptan ve perakende ticarettir.

İlde net istihdam değişim oranı %3,0 dür. 30 Haziran 2015 tarihinde sektörler itibariyle net istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa, en yüksek net istihdam artışı beklenen üç sektörün; yüzde 29,1 ile idari ve destek hizmet faaliyetleri 24,2 ile konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ve yüzde 10,5 ile toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörleri olduğu görülecektir.

Garson (Servis Elemanı,), Güvenlik Görevlisi, Özel Güvenlik ve Koruma Meslek Elemanı, Oda Görevlisi (Turizm), Komi (Garson Yardımcısı), İnşaat Elemanı Kalıpçısı (Elle), Animatör(Eğlence Hizmetleri, Satış Danışmanı, Şoför (Yük Taşıma), Mutfak Görevlisi meslekleri 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla net istihdam artışı beklenen mesleklerdir. Buna karşılık; Beden İşçisi (Genel), Beton ve Betonarme Kalıpçısı, Hamal, Alüminyum İmalat İşçisi, Gemici, Fayans Seramik ve Karo Döşemecisi, İş makineleri Operatörü, Masaj Uygulayıcısı-Masör, Fastfood Hazırlayıcısı – Hamburger-tost-Sandviç vb., Kamarot meslekleri ise 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle en fazla net istihdam azalış beklentisinin olduğu mesleklerdir.

GİRİŞ

Muğla İli işgücü piyasası analiz raporunun temel hedefi ilin işgücü piyasası arz ve talep boyutunu birlikte ele alarak, arz ve talep arasındaki eşleşme problemlerini açığa çıkarmak ve bu dengesizliğin giderilmesine yardımcı olmaktır.

Sosyal ve ekonomik gelişmelerin doğrudan ve dolaylı olarak iş ve işgücü piyasasını etkilediği görülmektedir. Bu yüzden işgücü piyasasının özelliklerini hem sosyal hem de ekonomik göstergeler eşliğinde sektörel bazda analiz etmek, Muğla'nın istihdam düzeyinin arttırılmasına yardımcı olacaktır.

Muğla'daki işgücü piyasasını oluşturan sektörlerin mevcut durumunu ve gelecek eğilimlerin ortaya konulması, geleceğe yönelik uygun kararların alınması ve kaynakların verimli kullanılması açısından öneme sahiptir. İşgücü piyasası; arz boyutu çalışanlar ve işsizlerden elde edilen verilere göre, talep boyutunu ise işletmelerden elde edilen verilere göre değerlendirilmiştir.

İşgücü Piyasasının arz boyutu verilerini derlemek için Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) sonuçları kullanılmıştır. Talep boyutu verileri Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından araştırılmıştır, Muğla'da bu kapsamda 12.05.2014-27.06.2014 tarihleri arasında işletmelerle görüşülmüştür.

Analiz çalışması sonucunda elde edilen veriler İşgücü Piyasası Analiz Raporu'nda üç bölüm halinde sunulmuştur.

Birinci bölümde İŞKUR istatistiklerinde yer alan veriler kullanılmıştır.

İkinci bölümde İşgücü Talep Araştırması sonuçları analiz edilerek Muğla'nın işgücü talep yapısı ortaya konulmuştur. Açık işlerin tespiti, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemlerde istihdam edilmesi ön görülen mesleklerde araştırma sonuçları ortaya konmuştur.

Üçüncü bölümde analizler sonucunda elde edilen verilere göre Muğla İlinin işgücü yapısı hakkında bilgiler eşliğinde İŞKUR istatistikleri ile işgücü piyasasının geliştirilmesi ve iyileştirilmesine yönelik öneriler sunmaktadır.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

1.1.İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

Muğla İlinin 2008-2013 yılları arasında; işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranları tablo ve grafik olarak belirtilmektedir. İşgücüne katılma oranındaki dalgalanmalar istihdamla doğru orantılı bir seyir izlerken işsizlik oranında bu görülmemektedir.

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	50,6	45,5	10,1
2009	54,3	47,8	12,1
2010	56,8	50,9	10,5
2011	54,3	49,4	9
2012	56,8	52,3	8
2013	55,5	51,5	7,3

Kaynak: TÜİK

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

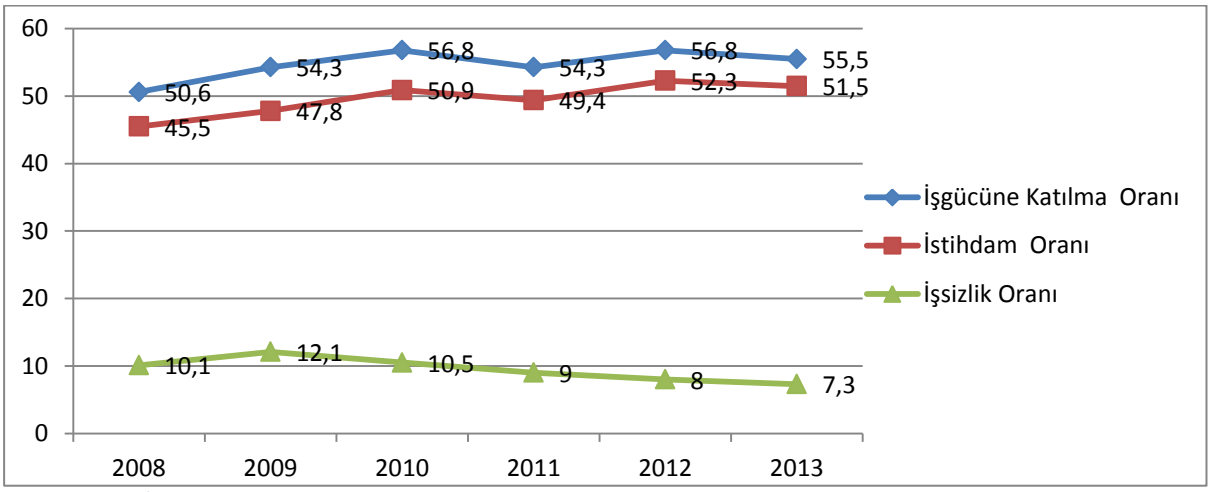

Kaynak: TÜİK

2009 yılı kırılıma noktası olarak belirmektedir. İşgücüne katılma oranı 2008 yılında yüzde 50,6 oranından, 2010 yılında yüzde 56,8 oranına çıkmıştır. 2011 yılı ile 2013 yılı arasında oransal olarak düzenli bir artış- azalış görülmemektedir.

1.2. İŞKUR GÖSTERGELERİ

1.2.1.KAYITLI İŞSİZ

Muğla ili genelinde 2013 yılında kayıtlı işsizlerin ağırlıklı olarak; beden işçisi (genel), beden işçisi (temizlik), temizlik görevlisi, yangın ilk müdahale işçisi, büro memuru (genel), satış danışmanı, turizm ve otelcilik elemanı, aşçı, garson (servis elemanı) ve manevracı-harmancı (maden) mesleklerinde olduğu görülmektedir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı, 2013-2014*

2013		2014*	
MESLEK	KAYITLI İŞSİZ	MESLEK	KAYITLI İŞSİZ
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2528	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1822
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	957	YANGIN İLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	1205
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	951	ARAZÖZ ŞOFÖRÜ	928
YANGINİLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	844	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	890
BÜRO MEMURU (GENEL)	812	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	723
SATIŞ DANIŞMANI	731	SATIŞ DANIŞMANI	722
TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	680	BÜRO MEMURU (GENEL)	610
AŞÇI	679	TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	609
GARSON (SERVİS ELEMANI)	653	GARSON (SERVİS ELEMANI)	555
MANEVRACI-HARMANCI (MADEN)	605	AŞÇI	445
Diğer Meslekler	15722	Diğer Meslekler	13247
Toplam	27154	Toplam	23381

Kaynak: İŞKUR, 2014Yılı Ağustos Ayı Sonu İtibari ile

2013 yılında kurumumuza kayıtlı işsiz sayısı 27154 kişi iken; 2014 yılı Ağustos ayı sonu itibariyle yeni kayıt yapılan işsizler ve işe yerleşenler olmasına rağmen 23381 kişi olmuştur. Kayıtlı işsizlerin azalma gösterdiği meslekler; beden işçisi (genel), beden işçisi (temizlik), büro memuru (genel), satış danışmanı, turizm ve otelcilik elemanı, aşçı ve garsonluk (servis elemanı)tur. Kuruma kaydını yaptıran iş arayanların; iş ve meslek danışmanlığı hizmetinden faydalanması, kamu kurumlarının talepleri doğrultusundaki mesleklerde başvuru yapmaları 2014 yılı ilk 8 aylık dönemindeki kayıtlı işsiz mesleklerini oluşturmaktadır.

1.2.2. AÇIK İŞLER

2013 yılında 3588 açık iş ilanı ile en fazla açık iş, satış danışmanı mesleğinde görülürken; 2014 yılında 4357 açık iş ilanı ile en fazla açık iş, turizm ve otelcilik meslek elemanında olmuştur.

Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı, 2013-2014*

2013		2014*	
MESLEK	AÇIK İŞ	MESLEK	AÇIK İŞ
SATIŞ DANIŞMANI	3588	TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	4357
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2950	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1998
GARSON (SERVİS ELEMANI)	2155	GARSON (SERVİS ELEMANI)	1142
TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	1733	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	1107
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	1335	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	814
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	1268	ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	637
MEYDANCI	825	KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	609
BULAŞIKÇI (STEVARD)	660	SATIŞ DANIŞMANI	378
AŞÇI YARDIMCISI	546	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	357
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	512	BULAŞIKÇI (STEVARD)	355
Diğer Meslekler	7921	Diğer Meslekler	4886
Toplam	26094	**Toplam**	17739

Kaynak: İŞKUR, 2014Yılı Ağustos Ayı Sonu İtibari ile

2013 yılı toplam açık iş sayısı 26094 iken 2014 yılı Ocak- Ağustos dönemi aralığında açık iş sayısı 17739'dur. Muğla İlinde turizm döneminin açılması sebebiyle yayınlanan açık iş ilanlarının ağırlıklı olarak bu sektörle ilgili olduğu görülmektedir.

1.2.3. İŞE YERLEŞTİRMELER

2013 yılında işe yerleştirilen 10089 kişiden; 1643 kişi turizm ve otelcilik meslek elemanı, 1014 kişi garson (servis elemanı), 900 kişi beden işçisi (genel) olarak işe yerleşmiştir. 2014 yılı Ocak- Ağustos ayları döneminde işe yerleştirilen 7205 kişiden; 3886 turizm ve otelcilik meslek elemanı, 817 kişi beden işçisi (genel), 491 kişi temizlik görevlisi olarak işe yerleşmiştir.

Tablo 4: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme, 2013-2014*

2013		2014*	
MESLEK	İŞE YERLEŞTİRME	MESLEK	İŞE YERLEŞTİRME
TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	1643	TURİZM VE OTELCİLİK ELEMANI	3886
GARSON (SERVİS ELEMANI)	1014	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	817
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	900	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	491
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	664	GARSON (SERVİS ELEMANI)	308
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	506	ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	191
MEYDANCI	364	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	174
BULAŞIKÇI (STEVARD)	357	MEYDANCI	108
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	324	KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	90
AŞÇI YARDIMCISI	281	SATIŞ DANIŞMANI	86
AŞÇI	257	BULAŞIKÇI (STEVARD)	63
Diğer Meslekler	3570	Diğer Meslekler	991
Toplam	10089	**Toplam**	7205

Kaynak: İŞKUR, 2014Yılı Ağustos Ayı Sonu İtibari ile

1.2.4. MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

İş arayanlara nitelik kazandırmak ve kendi işini kurmak isteyenlere yardımcı olmak için; işgücü yetiştirme kursları istihdam garantili-istihdam garantisiz kurslar, özel politika gerektiren, İşbaşı Eğitim Programı, UMEM-UMEM/İEP, Girişimcilik alanında kurslar düzenlenmiştir. 2014 yılı ilk 8 aylık döneminde 523 adet İşbaşı Eğitim Programı olmak üzere toplamda 541 adet kurs açılmıştır. 346 kadın, 274 erkek kursiyer olmak üzere toplamda 620 kurs katılımcısı İşbaşı Eğitim Programı'ndan faydalanarak iş hayatında deneyim sahibi olmuştur. Farklı aralıklarla düzenlenen kendi işini kurmak ya da geliştirmek, kar zarar durumu vb. konularda eğitim almak için Girişimcilik kursuna 50 bayan ve 46 bay katılımcı olmak üzere 96 kişi katılmıştır. Girişimcilik alanında kurslar açılmaya devam etmektedir.

Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri, 2014

KURS TÜRÜ	2014*			
	Açılan Kurs Sayısı	Katılan Kursiyer Sayısı		
		Erkek	Kadın	Toplam
İŞ.YET.KURS/ İSTİHDAM GARANTİSİZ	3	21	25	46
İŞ.YET.KURS/İSTİHDAM GARANTİLİ	6	68	33	101
İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMI (İEP)	523	274	346	620
UMEM PROJESİ	9	92	36	128
UMEM PROJESİ/İEP	5	6	2	8
İŞ.YET.KURS /ÖZEL POLİTİKA	7	21	96	117
GİRİŞİMCİLİK	4	46	50	96
Toplam	557	528	588	1.116

Kaynak: İŞKUR, 2014Yılı Ağustos Ayı Sonu İtibari ile

1.2.5 İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik ödeneğinden; 227 kişi beden işçisi, 122 kişi temizlik görevlisi, 88 kişi beden işçisi (temizlik), 79 kişi satış danışmanı, 56 kişi muhasebeci, 54 kişi aşçı, 54 kişi garson(servis elemanı), 54 kişi yangın ilk müdahale işçisi, 51 kişi büro memuru (genel), 48 kişi arozöz şoförü ve 1907 kişi farklı mesleklerden olmak üzere 2740 kişi faydalanmıştır.

Tablo 6: Mesleklere Göre İşsizlik Ödeneği Hak Edenler, 2014

MESLEK	İŞSİZLİK ÖDENEĞİNİ HAK EDENLER
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	227
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	122
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	88
SATIŞ DANIŞMANI	79
MUHASEBECİ	56
AŞÇI	54
GARSON (SERVİS ELEMANI)	54
YANGIN İLK MÜDAHALE İŞÇİSİ	54
BÜRO MEMURU (GENEL)	51
ARAZÖZ ŞOFÖRÜ	48
Diğer Meslekler	1907
Toplam	2740

Kaynak: İŞKUR, 2014Yılı Ağustos Ayı Sonu İtibari ile

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

2.1. AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamamaktadır. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT'ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2014 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 12 Mayıs – 27 Haziran 2014 tarihleri arasında Türkiye genelinde 110.509 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulanmıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve/veya daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre, tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi

olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 1" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 30 Haziran 2015 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Örnek hacmi ve örnek seçimi ile tahmin ve notasyonlar verilmiştir.

Coğrafi kapsam:

Coğrafi kapsam olarak nüfus büyüklüklerine bakılmaksızın Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan tüm il ve ilçe merkezleri ile köyler kapsama dahil edilmiştir.

Sektörel Kapsam :

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri

[1] Soru Formu Ek 1'de verilmiştir.

Kapsanan kitle:

Sektörel kapsam dahilinde tüm yerel birimler anket kapsamını oluşturmaktadır.

Örnekleme çerçevesi:

2014 yılı Türkiye İstatistik Kurumu İş Kayıtları Sistemi altlık olarak kullanılmak üzere sektörel kapsam dahilinde ilgili sektörde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip yerel birimler çalışmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Örnekleme birimi:

Örnekleme birimi yerel birimdir.

Gözlem birimi:

Gözlem birimi yerel birimdir.

Tahmin boyutu:

2014 yılı İşkur İPA çalışması, 17 sektörde yerel birim bazında Türkiye tahmini vermek üzere planlanmıştır. Ayrıca C sektöründe 10,11,12,13,14,15,16,17,18, 19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33 bölümlerinde tahmin verilecek boyutta tabakalama değişkenleri aşağıda verilmiştir.

Kısımlar
B
C
D
E
F
G
H
I
J
K
L
M
N
P
Q
R
S

Örnekleme yöntemi:

2014 yılı İşkur İPA çalışmasında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

2014 yılı İşkur İPA çalışmasında amaç, kapsam dahilindeki sektörler bazında Türkiye tahmini vermektir. Çalışma 6 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Antalya, Bursa, Kocaeli) örnekleme, diğer illerde tamsayım uygulanmak üzere planlanmıştır. Bursa il için ayrıca 2-9, 10+ çalışan sayısı tabakalaması istenmiştir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak, 6 ilde 40353 olarak hesaplanmıştır. Diğer illerde ise birim sayısı 87151 olarak belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

$n_h = ñ [K^2 + (1- K^2) M_h^2]^{½}$

$ñ$ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

$M_h = N_h / (N / h) = h.W_h$

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

$n_{min} = K.ñ$ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla yerel birim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde yerel birimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h^{\,2} v\left(\bar{y}_h\right) = N_h^{\,2} \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / n_h\left(n_h - 1\right) \right] \text{ dır.}$$

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$ olarak elde edilir.

2.2. İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

2.2.1. İŞYERİ VERİLERİ

Muğla ilinde sektör bazında işyeri sayılarına bakıldığında oran olarak en çok konaklama ve yiyecek hizmetleri alanında işyeri olduğu görülmektedir. İkinci olarak, toptan perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, üçüncü olarak da inşaat sektörü yer almaktadır. Bu sıralamaya bakıldığında turizm sektörünü destekleyen alan olarak toptan perakende ticaretin olduğu görülmektedir.

Tablo 7: Sektörlere Göre İşyeri Büyüklüğü, 2014

Sektörler	1-9	10-49	50-249	250+	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	8	26	5	1	40
İmalat	87	161	25	2	276
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	1	0	0	1
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	5	0	0	6
İnşaat	221	143	16	6	385
Toptan ve perakende ticaret	185	269	20	2	476
Ulaştırma ve depolama	43	75	5	2	125
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	142	365	101	16	624
Bilgi ve iletişim	2	5	1	0	8
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	5	0	0	10
Gayrimenkul faaliyetleri	11	27	1	0	39
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	63	31	3	0	97
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	43	47	14	1	106
Eğitim	19	60	5	0	85
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	8	33	6	3	50
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	11	17	2	0	30
Diğer hizmet faaliyetleri	21	34	3	0	59
Genel Toplam	871	1.304	209	33	2.417

Kaynak: Muğla İPA, 2014

10-49 aralığında çalışana sahip olan işyerleri araştırma kapsamında büyük çoğunluğa sahiptir. Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret ile inşaat sektörleri il işgücü piyasasında önde gelen sektörlerdir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyeri Sayısı Oranları, 2014

Sektörler	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	1,7%
İmalat	11,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,2%
İnşaat	15,9%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	19,7%
Ulaştırma ve depolama	5,2%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	25,8%
Bilgi ve iletişim	0,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	1,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	4,4%
Eğitim	3,5%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	2,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	2,4%
Genel Toplam	2,3%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Araştırma kapsamında işyeri özelliklerine bakıldığında, her yüz işyerinden 31'i İşkur hizmetlerinden faydalanmakta, 30'u İşkur'dan eleman talep etmekte 23'de devletin teşviklerinden yararlanmaktadır. Sosyal olanaklar açısından araştırma sonuçlarına bakıldığında servis imkânının işverenler ve iş arayanlar açısından daha önemli olduğunu görünmektedir.

Grafik 2: İşyeri Özellikleri, 2014

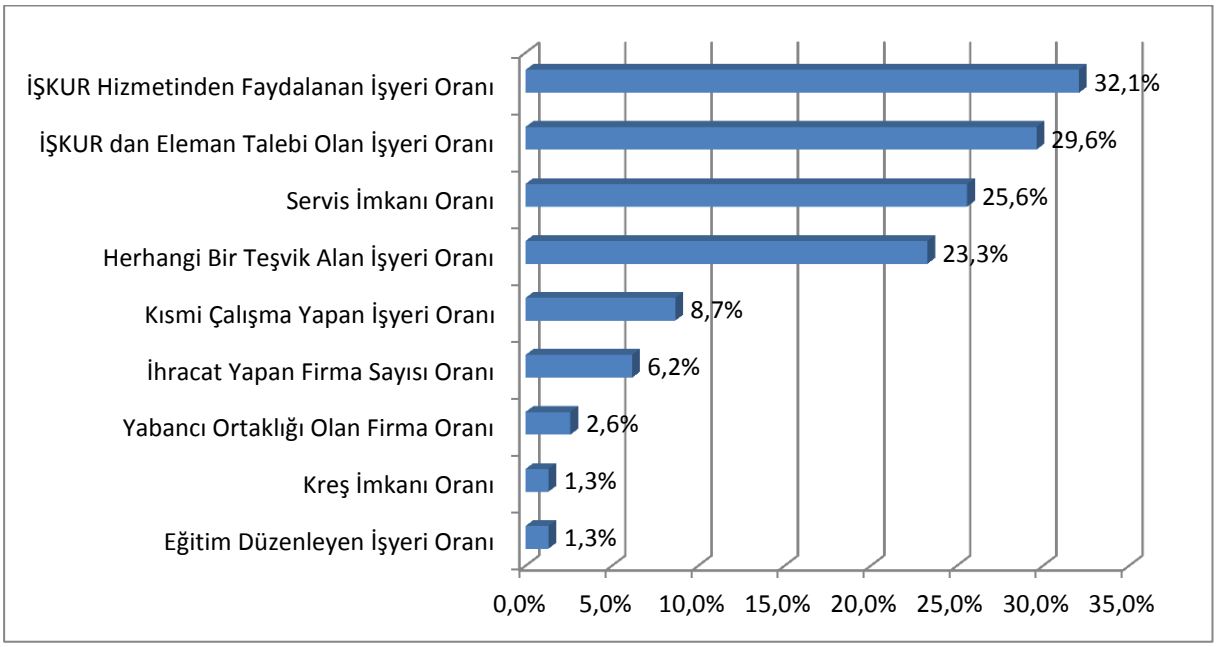

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Araştırmaya katılan işyerlerinin sektörlere göre İşkur'dan faydalanma oranlarına bakıldığında eğitim, konaklama ve yiyecek hizmetler faaliyetleri; bilgi ve işlemin ilk sıralarda olduğu görülmektedir. Eğitim ile bilgi ve işlem sektöründe araştırmaya katılan işyerlerinin az sayıda olması bu oranın yüksek olmasını sağlamaktadır. Elektrik, gaz buhar ve iklimlendirme ile finans ve sigorta faaliyetleri sektöründe araştırmaya katılan işyeri sayısının da az olması İşkur'dan faydalanma oranının düşük olmasına neden olmuştur.

Grafik 3: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanma Oranları, 2014

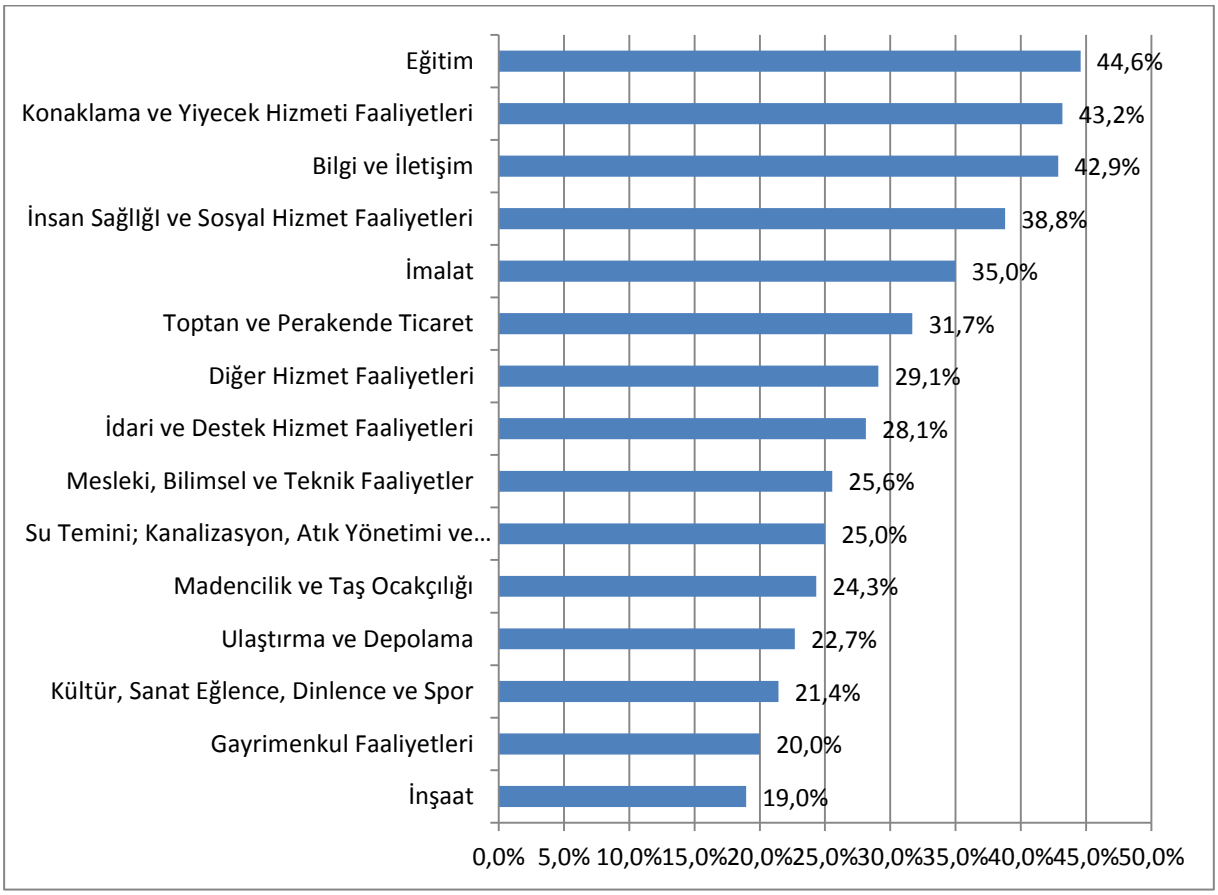

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İşgücü piyasası araştırma raporuna göre Muğla'da her 100 işyerinden 3'nün yabancı ortaklığı bulunmaktadır.

Grafik 4: Sektörlere Göre Yabancı Ortaklığı Olan İşyeri Sayısı Oranları(2014*)

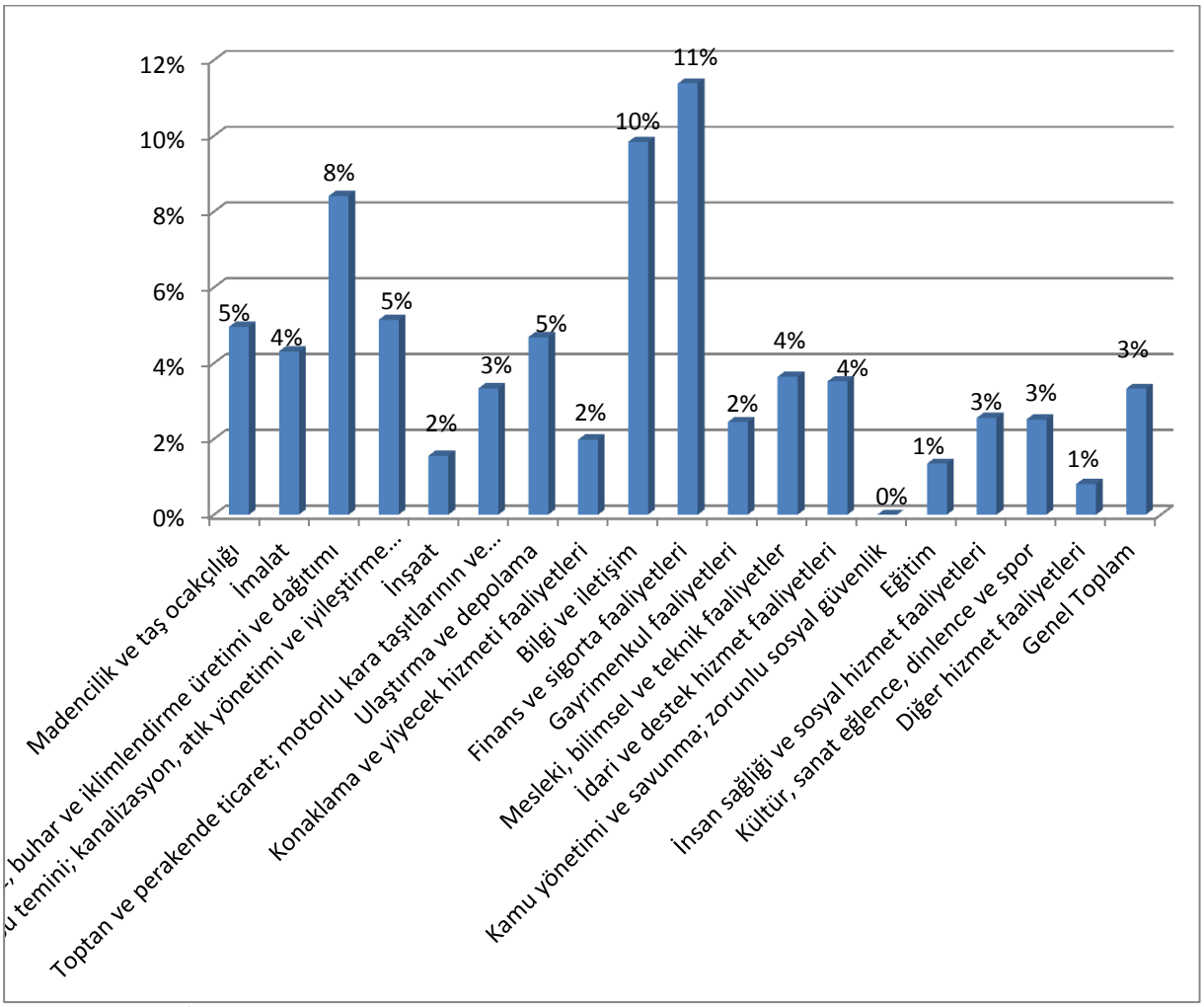

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Araştırma sonuçlarına göre sektörün kendi içindeki yabancı ortaklarının oranına bakıldığında finans ve sigorta faaliyetleri ile bilgi ve iletişimin yabancı ortaklarının oranının yüksek olduğu görülmektedir.

İPA kapsamında ziyaret edilen; imalat sektöründeki işyerlerinin %25,8'i, madencilik ve taş ocakçılığının %24,3'ü, toptan ve perakende ticaret in %6,9'u ihracat yapmaktadır. 3. sıradan itibaren ihracat yapan firmaların oranı belirgin şekilde düşüş göstermekte ya da ihracat yapmamaktadır.

Muğla'da yapılan çalışma sonucunda 1-9 arası çalışana sahip işyerlerinin %3,9'u ihracat yapmaktadır. Bu aralıkta istihdam sağlayan firmaların %14,3' ü madencilik ve taş ocakçılığı, %13,4'ü imalat, %7,3' ü ulaştırma ve depolama sektöründe faaliyet göstermektedir. 10-49 aralığında çalışana sahip işyerlerinin %6,4 ihracat yapmaktadır. %24,3 imalat, 20,8 madencilik ve taş ocakçılığı, 7,1 toptan perakende ticaret alanındadır. 50- 249 aralığında çalışana sahip işyerlerinin %13,7'si ihracat yapmaktadır. Bu aralıktaki imalat sektörünün %70,8'i madencilik ve taş ocakçılığı %40, ulaştırma ve depolama sektörünün %20'si ihracat yapmaktadır. 250 ve üzerinde istihdam sağlayan araştırma kapsamında ziyaret

edilen işyerleri ihracat yapan firmalar olduğu içinde madencilik ve taş ocakçılığı ile imalat sektöründeki firmanın oranı % 100 çıkmıştır.

Grafik 5 : Sektörlere Göre Part Time Çalışma Yapan İşyeri Sayısı Oranları, 2014

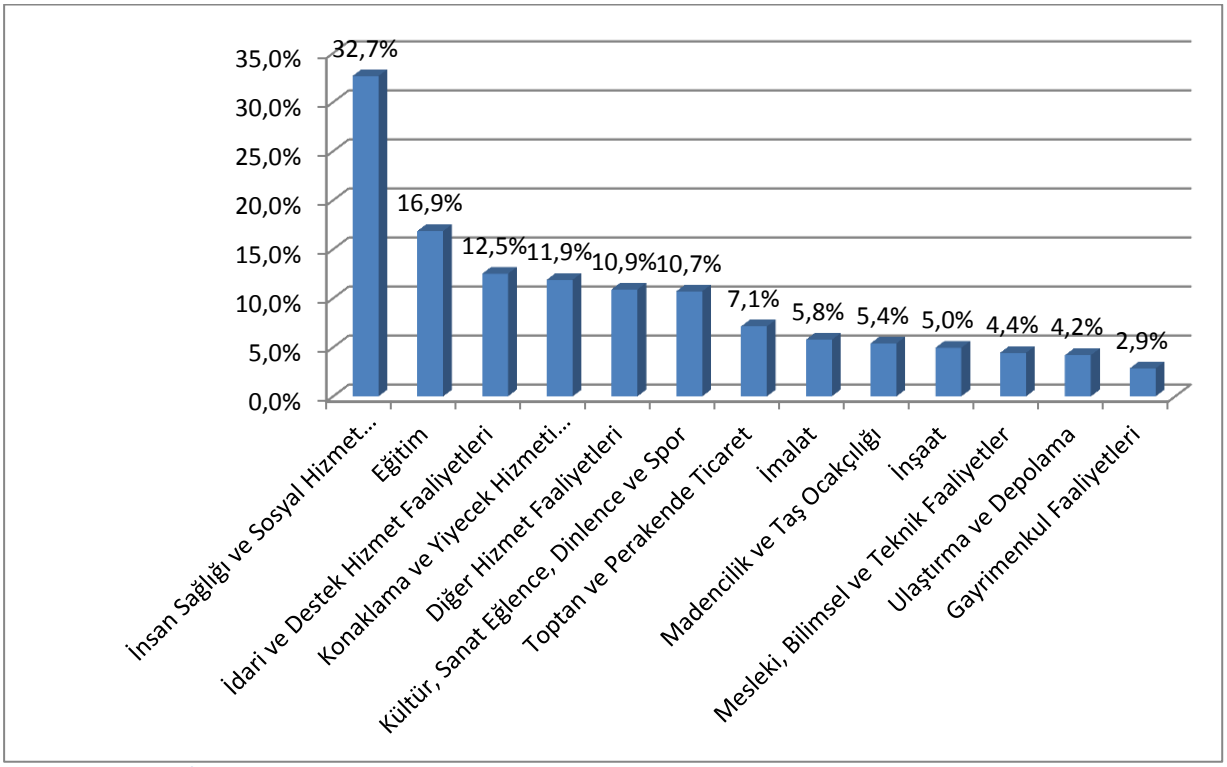

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İşyerlerinin 8,7% part time çalışma yapmaktadır. Bazı sektörlerde part time çalışma yapılmadığı için grafikte yer almamıştır. Part time çalışanların büyük çoğunluğu 10- 49 aralığında istihdam sağlanabilecek işyerlerinde çalışmaktadır.

Grafik 6: Sektörlere Göre Mevsimlik İşçi Çalıştıran İşyeri Sayısı Oranları (2014*)

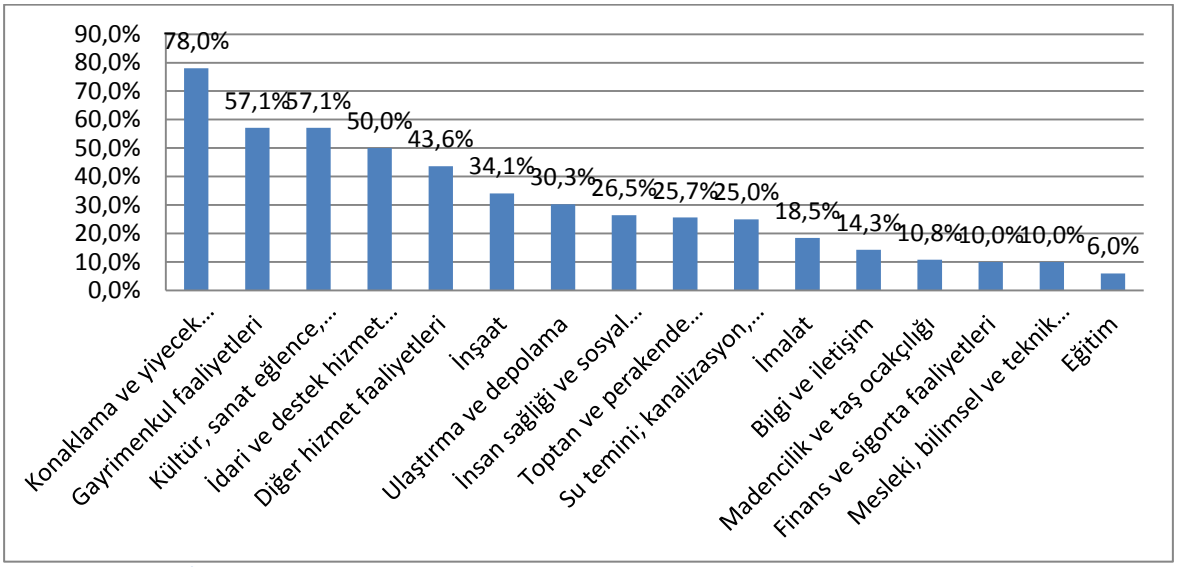

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Tamsayım yöntemi kapsamında yüz yüze görüşülen işyerlerinin bazıları sektöründe mevsimlik istihdam sağladığını beyan etmiştir. Turizmin geçim kaynağı olarak büyük yer kapladığı ilimiz işgücü piyasasında konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyet alanında mevsimlik istihdama da çok yer verilmektedir. 12 ay yapılmayan turizm faaliyeti istihdamda belirleyici rol almaktadır.

Sektörlerde kuruluş yıllarının oransal dağılımında gözle görülür bir hareketlilik görülmemektedir. 5-9 yıllar arasında faaliyet geçmişine sahip işyerleri %26'3'ü kapsamaktadır. Daha ayrıntılı bilgiye aşağıdaki tablodan ulaşılabilir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İşyerlerinin Kuruluş Yılları Oranları, 2014

Sektörler	Kuruluş Yılları					
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Madencilik ve taş ocakçılığı	5,4%	37,8%	21,6%	27,0%	5,4%	2,7%
İmalat	15,0%	28,8%	19,2%	17,7%	11,2%	8,1%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	50,0%	25,0%	0,0%	25,0%	0,0%	100,0 %
İnşaat	29,7%	33,5%	12,0%	13,4%	6,4%	5,0%
Toptan ve perakende ticaret	15,9%	25,9%	18,3%	21,9%	9,2%	8,9%
Ulaştırma ve depolama	23,5%	20,2%	21,8%	16,8%	5,0%	12,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	26,0%	20,7%	15,6%	14,8%	8,3%	14,5%
Bilgi ve iletişim	42,9%	28,6%	0,0%	28,6%	0,0%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	20,0%	20,0%	0,0%	30,0%	0,0%	30,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	40,0%	22,9%	8,6%	5,7%	11,4%	11,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	23,3%	30,0%	15,6%	17,8%	10,0%	3,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	31,3%	26,0%	8,3%	16,7%	10,4%	7,3%
Eğitim	25,3%	30,1%	15,7%	19,3%	3,6%	6,0%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	42,8%	28,6%	10,2%	14,3%	2,0%	2,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	25,0%	25,0%	25,0%	10,7%	3,6%	10,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	16,4%	21,8%	16,4%	10,9%	3,6%	30,9%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

2.2.2. MEVCUT İSTİHDAM

Muğla ilinde yapılan işgücü piyasası araştırmasına katılan işletmelerin sektörel dağılımında farklılık olduğu görülmektedir. Sektördeki açık iş ilanlarını; yörenin sosyo-ekonomik, coğrafi, jeopolitik vb. konumları etkilemektedir. İşgücü piyasası araştırmasına katılan işyerlerinin çalışan sayılarına bakıldığında sektörel dağılımın sıralamasında bazı değişiklikler görülmektedir. 2014 yılı çalışanlarının ağırlıklı olarak; konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ile imalat sektörlerinde çalıştığı görülmektedir.

Tablo 10: Sektörlere Göre Çalışan Sayısı Oranları (2014*)

Sektörler	Çalışan Sayısı	Çalışan Sayısı Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	1251	1,9%
İmalat	7975	12,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	11	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	128	0,0%
İnşaat	7040	10,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	8935	13,5%
Ulaştırma ve depolama	3397	5,1%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	26100	39,4%
Bilgi ve iletişim	342	0,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	112	0,2%
Gayrimenkul faaliyetleri	670	1,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1033	1,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3115	4,7%
Eğitim	1777	2,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2594	3,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	598	0,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	1095	1,7%
Genel Toplam	66171	100,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Turizm ve turizme bağlı hizmet sektöründen dolayı konaklama ve yiyecek hizmetleri en fazla çalışan barındıran sektör grubudur. Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri 26.100 çalışan ile en fazla çalışan sayısı oranına (%39,4) sahiptir.

Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile finans ve sigorta faaliyetleri sırasıyla %0,0 ve %0,2 çalışan sayısı oranıyla en az çalışan kişinin olduğu sektör gruplarıdır.

Grafik 7: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayısı (2014*)

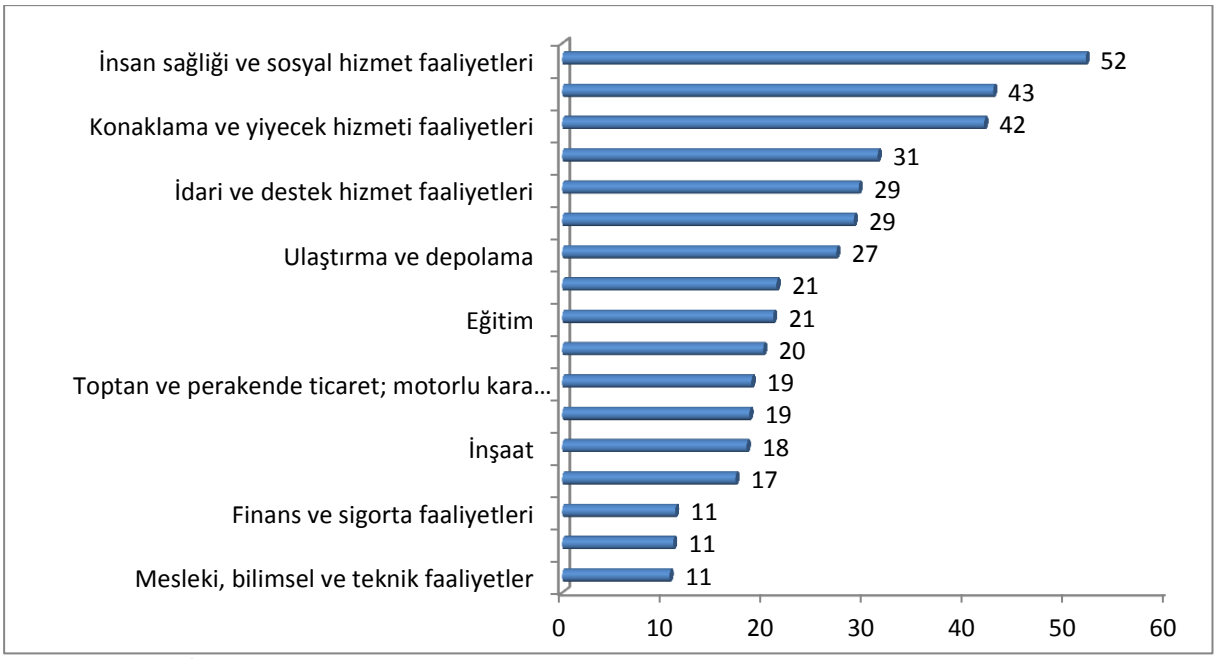

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Ortalama çalışan sayısının sektörel dağılımı incelendiğinde, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri en fazla orana sahip sektördür. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründeki araştırma faaliyetleri kapsamındaki işyeri sayısı fazla olmadığı için ortalama çalışan sayısı yüksek çıkmıştır. Bilgi ve iletişim, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri; insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetlerini yüksek oranlarla takip eden diğer sektörlerdir. İnşaat, gayrimenkul faaliyetleri, finans ve sigorta, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler 11 ile en az ortalama çalışan sayısı oranına sahiptirler.

Tablo 11: Çalışanların Cinsiyete Göre Sektörel Dağılım Oranları (2014*)

Sektörler	Erkek	Kadın
Madencilik ve taş ocakçılığı	1,7%	0,2%
İmalat	9,4%	2,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,2%	0,0%
İnşaat	9,3%	1,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	10,4%	3,1%
Ulaştırma ve depolama	4,3%	0,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	29,3%	10,2%
Bilgi ve iletişim	0,4%	0,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0,1%	0,1%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,9%	0,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1,0%	0,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	3,5%	1,2%
Eğitim	1,3%	1,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1,6%	2,3%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,7%	0,2%
Diğer hizmet faaliyetleri	1,1%	0,5%
Genel Toplam	75,3%	24,7%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Sektörlere göre erkek çalışan oranı dağılımlarında; konaklama ve yiyecek hizmeti, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı faaliyetleri öncelik arz etmektedir. Kadın ve erkek çalışan oranları karşılaştırıldığı zaman erkeklerin; imalat, inşaat, toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı, ulaştırma ve depolama, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, gayrimenkul faaliyetleri, idari ve destek hizmet faaliyetlerinde kadınlara göre daha fazla oranda çalıştığı görülmüştür.

Muğla ili işgücü piyasası analiz çalışması sonuçları kapsamında kadın çalışan oranı en fazla; konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, toptan ve perakende ticareti; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı faaliyetleri ile imalat olduğu görülmektedir.

Grafik 8 : Çalışanların Meslek Gruplarına Göre ve Cinsiyete Göre Dağılım Oranları (2014*)

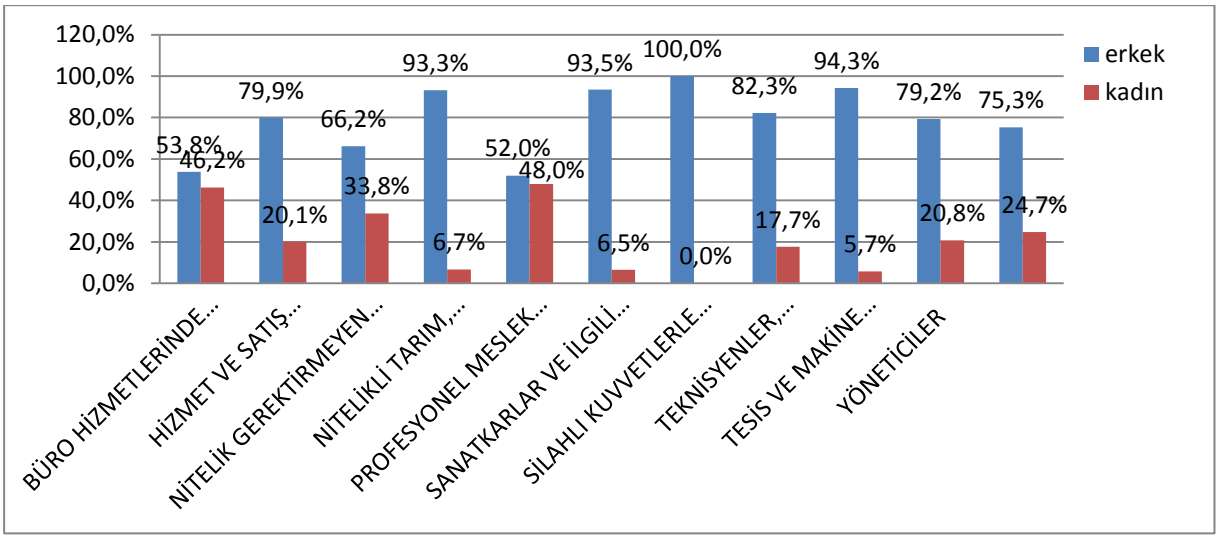

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Mesleklere göre çalışan oranları dağılımında kadın ve erkek çalışanlar kıyaslandığında çok farklılıklar görülmektedir. Birçok meslek grubunda, erkeklerin genel olarak çalışma oranları kadın çalışanlardan daha fazladır. Özellikle sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, yöneticiler, teknisyenler, teknikerler ve yardımcı mesleklerde, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, hizmet ve satış elemanı mesleklerinde erkek çalışan oranları kadın çalışan oranlarından daha fazladır.

Kadın çalışan oranları incelendiği zaman kadınların ağırlıklı olarak büro hizmetlerinde, profesyonel meslek grupları ve nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda çalıştığı görülmüştür.

Tablo 12: Cinsiyete Göre En Çok Çalışılan Meslekler (2014*)

Genel	Erkek	Kadın
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	KAT HİZMETLERİ ELEMANI/ODA GÖREVLİSİ-TURİZM
GARSON (SERVİS ELEMANI)	GARSON (SERVİS ELEMANI)	TEMİZLİK GÖREVLİSİ
AŞÇI	AŞÇI	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/ODA GÖREVLİSİ	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	GARSON (SERVİS ELEMANI)
AŞÇI YARDIMCISI	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	MUHASEBECİ
BULAŞIKÇI (STEVARD)	AŞÇI YARDIMCISI	SATIŞ DANIŞMANI
RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	BULAŞIKÇI (STEVARD)	AŞÇI
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	MERMER İŞÇİSİ	KASİYER
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	MEYDANCI	HEMŞİRE

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Muğla'da çalışanların ağırlıklı olarak beden işçisi(genel), garson (servis elemanı), aşçı, komi (garson yardımcısı), kat hizmetleri elemanı/oda görevlisi, aşçı yardımcısı, bulaşıkçı (stevard), resepsiyon görevlisi (ön büro elemanı), temizlik görevlisi, şoför-yük taşıma mesleklerinde çalıştığı belirlenmiştir. Bölgede; konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri etkin olduğu için bu meslekler ön planda yer almaktadır. Erkek çalışanlardan farklı olarak kadınların en çok çalıştığı meslekler; kat hizmetleri elemanı/oda görevlisi-turizm, temizlik görevlisi, resepsiyon görevlisi (ön büro elemanı), muhasebeci, satış danışmanı, kasiyer ve hemşireliktir.

2.2.3. AÇIK İŞ VERİLERİ

İşyerlerinin eleman ihtiyacı duyduğu meslekler açık iş olarak yayınlanmakta ve bu taleplerle işgücü piyasasını değerlendirme imkânı oluşturmaktadır. Muğla da en çok açık iş konaklama ve yiyecek hizmetlerinde görülmektedir. Bu sektörleri toptan ve perakende ticaret ve imalat takip etmektedir.

Tablo 13: Sektörlere Göre Açık İş Oranı (2014*)

Sektörler	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı	AİO	Türkiye
Madencilik ve taş ocakçılığı	26	1,3%	2,0%	1,7%
İmalat	205	10,3%	2,5%	3,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2	0,1%	15,4%	0,5%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri		0,0%	0,0%	0,9%
İnşaat	157	7,9%	2,2%	1,7%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	313	15,8%	3,4%	3,0%
Ulaştırma ve depolama	68	3,4%	2,0%	2,4%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	872	44,0%	3,2%	2,7%
Bilgi ve iletişim	2	0,1%	0,7%	2,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri		0,0%	0,0%	0,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	21	1,1%	3,1%	2,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14	0,7%	1,3%	2,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	118	6,0%	3,7%	2,7%
Eğitim	28	1,4%	1,5%	1,7%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	80	4,0%	3,0%	2,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	15	0,8%	2,4%	2,1%
Diğer hizmet faaliyetleri	62	3,1%	5,4%	4,4%
Genel Toplam	1984	100,0%	2,9%	2,7%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Muğla ile Türkiye genelinin diğer hizmet faaliyetleri sektöründe açık iş oranı ilk sırada yer almaktadır. Muğla'da araştırma kapsamında bazı sektörlerden az sayıda işyeri ziyaret edilmesi istenmiş bunun sonucunda da işverenin talebi doğrultusunda alınan işgücü talebi açık iş oranını o sektör için yükseltmiştir. İlin işgücü piyasasını etkileyen konaklama ve yiyecek

hizmetleri faaliyetleri sektörü ve bu sektörü destekleyen toptan ve perakende ticaret ile imalat sektörlerinde açık iş sayısı fazla olmasına açık iş oranı düşük çıkmıştır.

Tablo 14: Cinsiyete Göre Açık İş Oranı (2014*)

Cinsiyet	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
Kadın	219,2	16.368	1,5%
Erkek	776,0	49.802	1,3%
Genel Toplam	1.984	66.170	2,9%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İşgücü piyasası araştırma sonuçlarına göre kadınların toplam çalışan sayısı erkeklerden düşük olmasına rağmen, açık iş oranı erkeklerin açık iş oranından daha yüksek olmaktadır.

Tablo 15: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektörler	Açık İş Veren İşveren Sayısı	İşveren Sayısı	Açık İş Verme Oranı
Madencilik ve taş ocakçılığı	5	40	13,5%
İmalat	53	276	19,2%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	6	0,0%
İnşaat	37	385	9,6%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	113	476	23,7%
Ulaştırma ve depolama	22	125	17,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	167	624	26,7%
Bilgi ve iletişim	1	8	14,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri		10	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	7	39	17,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	12	97	12,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	23	106	21,9%
Eğitim	9	85	10,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	12	50	24,5%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3	30	10,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	16	59	27,3%
Genel Toplam	481	2417	19,9%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Muğla da en çok açık iş veren işyeri sayısı konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinde görülmektedir. Bu sektörü toptan ve perakende ticaret, imalat takip etmektedir. İPTA sürecinde İŞKUR kanalı ile açık işveren işyeri sayısı, eleman ihtiyacı ile paralellik oluşturmakta iken, sektörlere göre dağılımda bu durum farklılık göstermektedir. Diğer hizmet

faaliyetleri, konaklama ve yiyecek hizmet faaliyetleri, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde dağılım oranı diğer sektörlerden daha yüksektir.

Sektörler içinde işyeri yaşının 0-4 aralığında madencilik ve taş ocakçılığı, 25 yaş ve üzeri olan işyerlerinden elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı açık iş verme oranı daha yüksektir. İşyerlerinin yaşına bakıldığında 20-24 yaş aralığındaki işyerleri kurumumuza açık iş verme oranı diğer yaş aralığından daha yüksektir.

Tablo 16: Sektörlere Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Sektörler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Madencilik ve taş ocakçılığı	66,7%	66,7%	29,2%	16,7%	0,0%
İmalat	46,1%	29,0%	71,5%	32,1%	1,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İnşaat	24,3%	10,7%	77,1%	22,1%	10,0%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	34,3%	27,4%	67,4%	32,2%	5,1%
Ulaştırma ve depolama	44,6%	13,8%	64,6%	20,0%	4,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	43,3%	21,9%	67,5%	43,4%	10,7%
Bilgi ve iletişim	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	78,9%	5,3%	100,0%	68,4%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	46,2%	30,8%	92,3%	38,5%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	43,9%	43,9%	58,9%	28,0%	28,0%
Eğitim	66,7%	44,4%	85,2%	44,4%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	28,2%	66,7%	62,9%	32,0%	52,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	85,7%	14,3%	14,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	12,1%	10,3%	65,5%	63,8%	44,8%
Genel Toplam	40,0%	25,9%	68,2%	37,0%	11,9%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Tabloda sektörlere göre açık iş için eleman arama kanallarının oranları verilmiştir. İşkur aracılığı ile en çok açık işveren sektör; gayrimenkul faaliyetleridir. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe iş arama kanalları olarak en fazla akraba eş-dost, en az da İşkur aracılığıyla eleman aranıldığı ortaya çıkmıştır. Sektörlerin, arama kanallarından en çok akraba eş dost aracılığı ile eleman temin ettikleri görülmektedir.

Muğla ili İPA çalışması sonucunda işverenlerin tercih ettiği arama kanalları; akraba, eş-dost, İŞKUR, İnternet –sosyal medya, gazete- ilan vb., özel istihdam büroları olarak sıralanmaktadır. Grafikte bu durum yüzdeleri ile görülmektedir.

Tablo 17: Açık İşlerin Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014*

Sektörler	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	21	0,0%	79,2%	26
İmalat	12	120	5,7%	58,5%	205
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	2	0,0%	100,0%	2
İnşaat	9	135	5,7%	85,7%	157
Toptan ve perakende ticaret	17	173	5,4%	55,2%	313
Ulaştırma ve depolama	5	56	7,7%	81,5%	68
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	92	204	10,6%	23,4%	872
Gayrimenkul faaliyetleri	0	8	0,0%	36,8%	21
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	4	30,8%	30,8%	14
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	43	32	36,4%	27,1%	118
Eğitim	1	0	3,7%	0,0%	28
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	16	4	20,5%	5,1%	80
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	1	0,0%	7,1%	15
Diğer hizmet faaliyetleri	19	17	31,0%	27,6%	62
Genel Toplam	219	776	11,1%	39,1%	1.984

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Araştırma sonuçlarına göre açık işlerin cinsiyetlere göre dağılımı belirgin olarak karşımıza çıkmaktadır. Yer altı ve tehlike sınıflarına göre tehlikeli ve çok tehlikeli yer üstü işlerde kadınların ve çocukların çalıştırılması yasak olduğundan madencilik ve taş ocakçılığı, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, bilgi ve iletişim ile gayrimenkul faaliyetler ve kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe açık iş oranı sıfır çıkmıştır. Buna benzer olarak inşaat, ulaştırma ve depolama, imalat, Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı sektörlerinde kadın çalışan tercih edilmediği için oran düşük çıkmıştır. En yüksek kadın çalıştırma oranı idari ve destek hizmetleri faaliyetleri ve mesleki bilimsel ve teknik faaliyetlerde görülmektedir. En çok erkek çalıştırma oranı ise inşaat; ulaştırma ve depolama, madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe görülmektedir. İşverenler yaklaşık %50 oranında açık iş talebi için cinsiyet tercihi belirtmemiştir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık Is Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	795	18.443	4,1%	40,1%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	376	17.894	2,1%	18,9%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	271	7.780	3,4%	13,7%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	190	5.788	3,2%	9,6%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	131	5.000	2,5%	6,6%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	129	5.012	2,5%	6,5%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	75	3.213	2,3%	3,8%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	11	958	1,1%	0,5%
YÖNETİCİLER	5	2.082	0,3%	0,3%
SİLAHLI KUVVETLERLE İLGİLİ MESLEKLER		1	0,0%	0,0%
Genel Toplam	1.984	66.171	2,9%	100,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Araştırma sonucunda meslek gruplarına göre açık iş oranlarına bakıldığında Muğla ve Türkiye açık iş oranlarının birbirine paralel olduğu görülmektedir. En çok açık iş oranı hizmet ve satış elemanları meslek gruplarında en azda nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda olduğu görülmektedir.

Tablo 19: Açık İşlerin Meslek Grubuna Ve Cinsiyete Göre Dağılımı, 2014*

Meslek Grupları	Kadın	Erkek	Kadın Açık İş Oranı	Erkek Açık İş Oranı	Genel Toplam
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	27	29	20,7%	22,5%	129
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	96	209	12,0%	26,2%	795
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	73	108	19,4%	28,7%	376
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI		9	0,0%	80,3%	11
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	15	9	11,2%	6,7%	131
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	3	206	1,2%	76,0%	271
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	2	35	2,7%	47,2%	75
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	4	171	2,2%	90,0%	190
YÖNETİCİLER	0	0	0,0%	0,0%	5
Genel Toplam	**219**	**776**	**11,1%**	**39,1%**	**1.984**

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Açık işleri meslek grupları ve cinsiyete göre incelendiğinde tüm gruplarda en çok erkek açık iş oranı yüksek olduğu görülmektedir. Büro hizmetlerinde erkek ve kadın açık iş oranı birbirine yakın olduğu, nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri ile tesis ve makine operatörleri ve montajcıları mesleklerin yapısı gereği erkek açık iş oranı yüksek çıktığı görünmektedir.

Tablo 20: Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı

Meslekler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
GARSON (SERVİS ELEMANI)	257	12,9%
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	168	8,5%
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	83	4,2%
MEYDANCI	66	3,3%
RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	65	3,3%
MERMER İŞÇİSİ	64	3,2%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	55	2,8%
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	51	2,6%
SATIŞ DANIŞMANI	44	2,2%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	40	2,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

1984 açık işimiz bulunmaktadır, bu mesleklerin ilk 10 u tabloda gösterilmiştir. %12,9 ' u garson mesleğinde %8 i komi, %4 ü oda görevlisi turizm olarak ilk sıraları almıştır. Açık iş talebinin; araştırma döneminin turizm aylarının başlangıç dönemini kapsadığı için, bu sektörde yer alan meslekler olduğu görülmüştür.

Tablo 21: Açık İşlerin Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
GARSON (SERVİS ELEMANI)	2,5%	20,8%	257
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	3,2%	27,8%	168
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	26,1%	0,0%	83
MEYDANCI	0,0%	38,8%	66
RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	19,6%	16,7%	65
MERMER İŞÇİSİ	0,0%	48,3%	64
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	0,0%	100,0%	55
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	48,0%	0,0%	51
SATIŞ DANIŞMANI	9,7%	17,1%	44
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	0,0%	57,0%	40
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	43,6%	9,8%	34
Genel Toplam	11,1%	39,1%	1984

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Muğla ilinde işgücü piyasasında söz sahibi olan sektörlerde yer alan meslekler açık işlerde en çok aranılan ilk 10 meslek olarak tabloda gösterilmektedir. İşverenler çalışma hayatında erkek personel istihdam etmek istemektedir.

Tablo 22: Cinsiyete Göre En Çok Aranılan Açık İş Dağılımı

Meslekler	Kadın	Açık İş Oranı	Meslekler	Erkek	Açık İş Oranı
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	25	11,2%	GARSON (SERVİS ELEMANI)	55,3	7,1%
ÖZEL GÜVENLİK VE KORUMA MESLEK ELEMANI	22	10,1%	KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	53,3	6,9%
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	22	9,8%	ÖZEL GÜVENLİK VE KORUMA MESLEK ELEMANI	46,7	6,0%
MASAJ UYGULAYICISI/MASÖZ	16	7,4%	RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	30,8	4,0%
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	15	6,8%	MASAJ UYGULAYICISI/MASÖZ	25,6	3,3%
RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	13	5,8%	SEKRETER	24,5	3,2%
GARSON (SERVİS ELEMANI)	6	2,9%	SEYAHAT SERVİS ELEMANI (HOST/HOSTES/OTOBÜS-TREN)	24,1	3,1%
HEMŞİRE	6	2,8%	KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	22,5	2,9%
EKMEK SATIŞ ELEMANI	5	2,4%	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	17,0	2,2%
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	5	2,4%	TEMİZLİK MALZEMELERİ SATIŞ ELEMANI	16,8	2,2%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Bayan personel talep eden işverenler kat hizmetleri mesleğinde erkek personel talep eden işverenler ise garson mesleğinde tercih de bulunmuştur.

Tablo 23: Mesleklerin Becerilere Göre Dağılımı

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fazla Mesaiye Kalabilme	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Ahlakına Sahip Olma	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Seyahat Edebilme Esnekliği	Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe
GARSON (SERVİS ELEMANI)	24,1%	28,1%	68,8%	34,0%	60,2%	57,2%	23,2%	28,6%	2,5%	25,3%	51,3%	47,6%	69,5%
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	5,0%	25,2%	56,8%	9,5%	49,5%	54,3%	8,2%	7,6%	2,5%	10,1%	43,6%	13,9%	62,5%
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	1,4%	24,5%	85,9%	7,8%	59,6%	73,1%	5,2%	1,4%	0,0%	41,6%	59,9%	3,9%	47,8%
MEYDANCI	0,0%	24,2%	82,3%	3,2%	64,4%	75,9%	3,2%	0,0%	0,0%	32,2%	69,6%	0,0%	77,6%
RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	70,6%	26,4%	47,7%	37,8%	49,3%	57,4%	21,3%	18,0%	3,3%	31,3%	41,1%	72,0%	54,0%
MERMER İŞÇİSİ	0,0%	16,6%	56,8%	16,6%	16,6%	25,0%	0,0%	0,0%	16,6%	0,0%	48,3%	0,0%	34,9%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	1,9%	19,6%	71,2%	17,2%	23,4%	38,7%	0,0%	9,6%	0,0%	1,9%	28,6%	10,0%	59,7%
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	45,7%	64,7%	2,1%	52,0%	68,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	60,3%	0,0%	70,7%	100,0%
SATIŞ DANIŞMANI	36,7%	24,5%	29,4%	24,4%	34,4%	41,5%	2,4%	41,4%	9,8%	19,7%	36,5%	24,4%	61,2%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	0,0%	7,9%	91,9%	21,3%	48,9%	29,6%	0,0%	0,0%	5,4%	5,4%	67,6%	0,0%	35,5%
Genel Toplam	12,6%	20,7%	58,1%	16,5%	37,0%	46,8%	10,4%	9,4%	4,2%	16,1%	42,2%	17,6%	62,1%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İPA formunda işaretlenmesi istenen mesleki becerilerin birden fazla olması sebebiyle mesleki becerilerin oranları toplamı %100 ü geçmektedir. Mesleki bilgi fiziki yeterlilik beceriler içinde %50 den daha büyük değere sahiptir. Bu becerileri iş ahlakına sahip olmak takip etmektedir. Yukarıdaki tabloda en çok talep edilen açık işler için mesleki beceriler sıralanmıştır. Garson ve komi mesleklerinde istenilen benzer beceri düzeyleri öne çıkmaktadır. Resepsiyon görevlisinde bilgisayar kullanımı ve yabancı dil en çok tercih edilen becerilerdir. Kat hizmetleri elemanlarında yeterli mesleki bilgi ve tecrübe kesinlikle aranılan şart olarak karşımıza çıkmıştır.

Tablo 24: Mesleklere Göre Arama Kanallarının Dağılımı, 2014

Meslekler	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
GARSON (SERVİS ELEMANI)	45,7%	19,4%	71,7%	34,8%	9,5%
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	36,9%	22,1%	66,3%	36,6%	4,4%
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	73,0%	23,4%	76,6%	64,7%	15,5%
MEYDANCI	64,7%	45,4%	69,2%	51,4%	0,0%
RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	41,1%	29,4%	51,0%	59,1%	16,4%
MERMER İŞÇİSİ	41,1%	29,4%	51,0%	59,1%	16,4%
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	19,1%	17,7%	74,6%	28,8%	5,7%
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	25,2%	47,8%	68,8%	20,8%	8,3%
SATIŞ DANIŞMANI	43,9%	14,8%	58,6%	29,4%	0,0%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	59,7%	49,0%	59,3%	10,6%	0,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Muğla ilinde meslekler bazında iş arama kanallarını incelediğimizde en çok akraba eş dost kanalıyla eleman arandığı bunu da İşkur aracılığıyla eleman temini takip ettiği gözükmektedir. Tüm mesleklerde özel istihdam bürolarının en az tercih edilen arama kanalı olduğu gözükmektedir.

Grafik 9: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

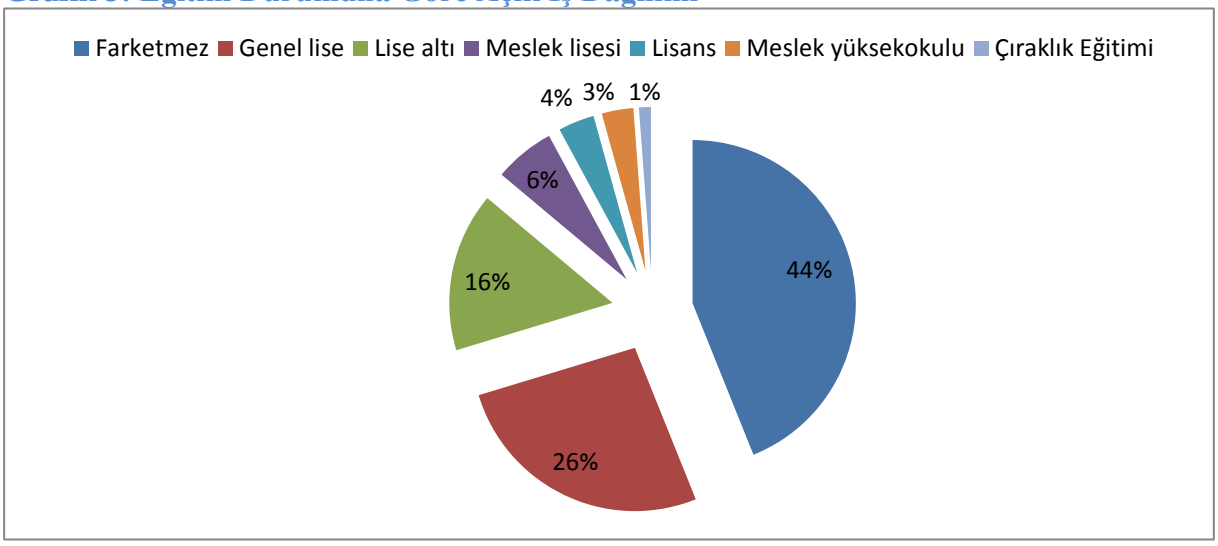

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İşverenler belirttikleri açık işlerin %44' ünde belirli bir eğitim düzeyi istememektedir. Çıraklık eğitim, meslek lisesi veya meslek yüksekokul mezunu arayan işverenin az olduğu bununda niteliğe ihtiyaç duyulmayan açık işe sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 25: Eğitim Durumuna Göre Açık İş Dağılımı

Eğitim Durumu	İhracat yapan Firmaların Açık İş Dağılımı	Türkiye Geneli Açık İş Dağılımı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmaların Açık İş Dağılımı
Bilinmeyen	0,0%	0,1%	0,0%
Çıraklık Eğitimi	0,0%	1,2%	0,0%
Lise altı	2,8%	15,8%	11,1%
Genel lise	20,6%	26,4%	43,7%
Meslek lisesi	5,7%	6,0%	3,7%
Meslek yüksekokulu	0,6%	3,1%	3,7%
Lisans	2,3%	3,6%	5,2%
Farketmez	68,0%	43,9%	32,6%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İPA çalışmasında eğitim durumuna göre açık iş dağılımına bakıldığında ihracat yapan firmaların eğitim durumunu önemsemediklerinden kişilerin eğitim durumlarını farketmez olarak belirtmiştir. Buna karşın yabancı ortaklığı olan firmaların açık işlerde eğitim durumunu çoğunla genel lise düzeyinde olmasını istemektedir.

Grafik 10 : Eğitim Durumu Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

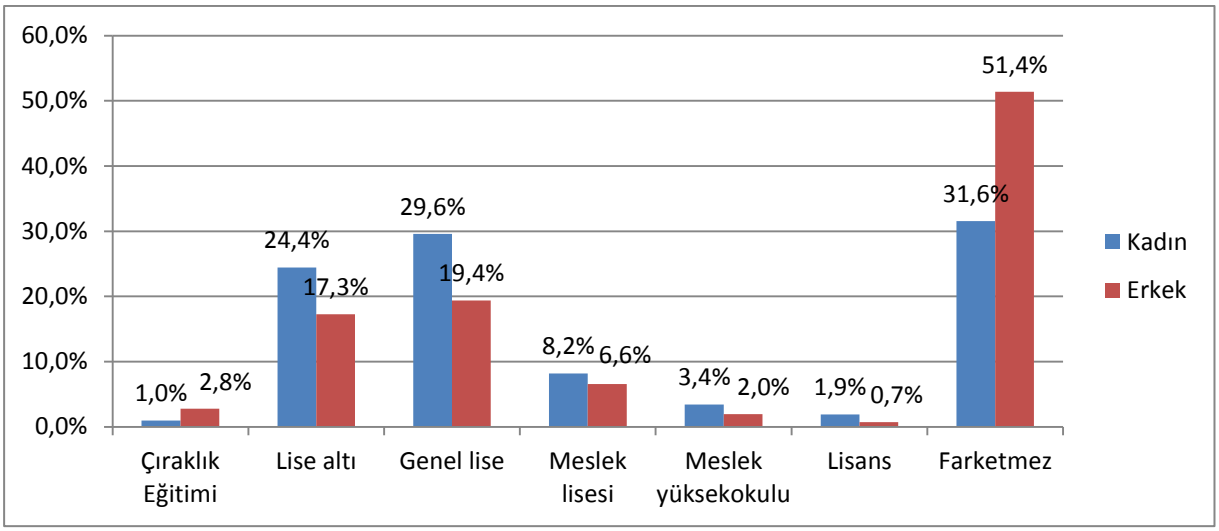

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İşgücü piyasası araştırma sonucunda eğitim durumu ve cinsiyete göre dağılıma bakıldığında çıraklık eğitim ve eğitim durumu belirtmeyen işverenler haricinde diğer eğitim düzeylerinde açık iş talebinde kadınlar tercih edilmektedir. Eğitim durumu önemsemeyen işverenler erkek tercih etmiştir.

Tablo 26: Eğitim Durumu Ve Arama Kanalına Göre Açık İş Dağılımı

Eğitim Durumları	İŞKUR aracılığıyla	Gazete-İlan vb	Akraba-Eş Dost	İnternet-Sosyal Medya	Özel İstihdam Büroları
Çıraklık Eğitimi	36,2%	45,2%	54,8%	13,6%	0,0%
Lise altı	45,5%	26,8%	81,0%	48,5%	8,6%
Genel lise	33,6%	21,8%	60,7%	39,0%	12,5%
Meslek lisesi	39,0%	35,2%	62,9%	37,1%	8,9%
Meslek yüksekokulu	17,0%	25,0%	93,0%	15,8%	49,5%
Lisans	51,3%	43,7%	58,8%	51,3%	28,0%
Farketmez	42,7%	24,7%	68,1%	32,6%	9,5%
Genel Toplam	**40,0%**	**25,9%**	**68,2%**	**37,0%**	**11,9%**

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Açık işlerin arama kanallarına göre dağılımına paralel özellik göstermektedir. Tüm eğitim düzeylerinde en çok kullanılan arama kanalı akraba eş-dosttur. Eğitim durumları arasında kıyaslama yapılmalıdır. Meslek yüksek okulu mezunlarında işkur çok az tercih edilmektedir. Bunun gibi tabloda dikkat çeken rakamlar söylenmelidir.

Grafik 11: Becerilere Göre Açık İş Dağılımı

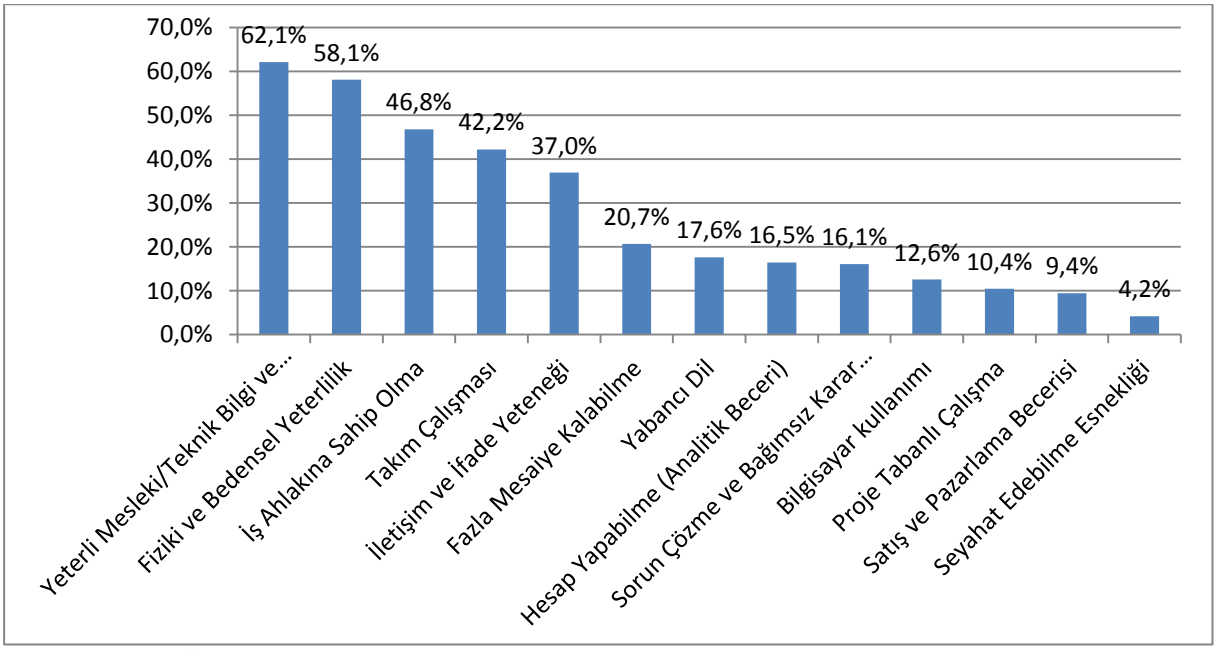

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Açık işlerde %62,1 yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe, %58,1 fiziki ve bedensel yeterlilik ile ön sırada gelmekte, %46,8 iş ahlakına sahip olma ise bu becerileri takip etmektedir.

Grafik 12: Becerilere Ve Cinsiyete Göre Açık İş Dağılımı

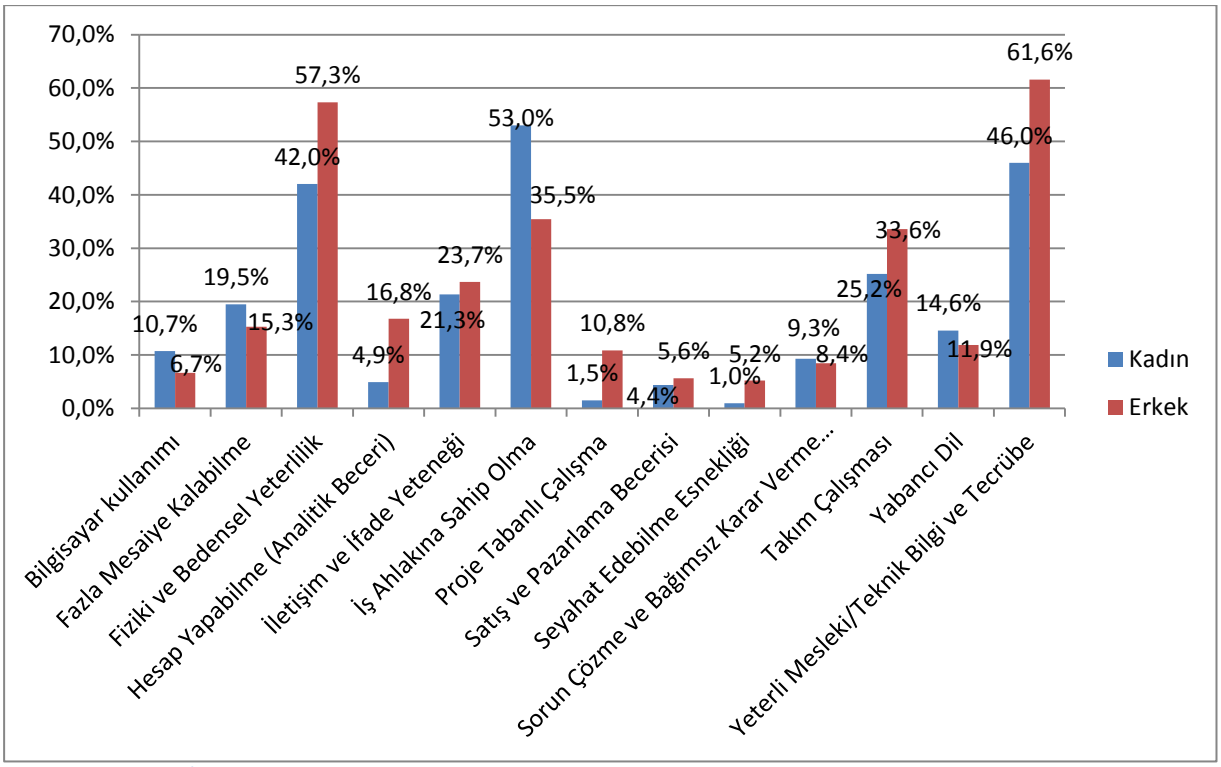

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İPA çalışmasında beceriler ve cinsiyete göre açık iş dağılımında; erkeklerden yeterli mesleki /teknik bilgi ve fiziki bedensel yeterlilik ön plandayken kadınlarda iş ahlakına sahip olma ön plana çıkmaktadır. Bunun yanı sıra bilgisayar kullanımı ve fazla mesaiye kalabilme erkeklere göre kadınlarda daha çok istenmektedir.

Tablo 27: Eğitim Durumu Ve Becerilere Göre Açık İş Dağılımı

Beceriler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksek okulu	Lisans ve Üstü	Farketmez	Genel Toplam
Bilgisayar kullanımı	0,0%	4,1%	25,9%	18,5%	24,3%	20,8%	5,7%	12,6%
Fazla Mesaiye Kalabilme	9,0%	15,6%	24,8%	17,6%	6,9%	7,4%	22,8%	20,7%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	27,7%	68,5%	57,5%	46,9%	39,0%	39,4%	60,2%	58,1%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	0,0%	11,8%	29,8%	17,8%	22,6%	10,4%	10,4%	16,5%
İletişim ve İfade Yeteneği	9,6%	36,3%	48,3%	34,6%	27,7%	48,0%	31,3%	37,0%
İş Ahlakına Sahip Olma	41,2%	58,1%	51,5%	44,5%	50,7%	48,1%	39,9%	46,8%
Proje Tabanlı Çalışma	9,6%	15,7%	18,5%	13,0%	12,3%	9,0%	3,4%	10,4%
Satış ve Pazarlama Becerisi	0,0%	3,7%	21,9%	12,5%	7,0%	9,0%	4,0%	9,4%
Seyahat Edebilme Esnekliği	0,0%	2,0%	5,9%	2,7%	7,0%	4,5%	4,0%	4,2%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	9,6%	25,1%	22,8%	15,0%	17,4%	11,8%	9,5%	16,1%
Takım Çalışması	9,6%	51,7%	47,9%	26,8%	72,0%	33,6%	37,0%	42,2%
Yabancı Dil	0,0%	11,0%	38,4%	18,7%	15,5%	28,5%	7,1%	17,6%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	72,9%	51,4%	64,7%	70,9%	89,5%	88,2%	58,8%	62,1%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

%58,8 farketmez ve %72,9 çıraklık eğitim durumu hariç eğitim düzeyi arttıkça açık işlerde aranan becerilerde yeterli mesleki bilgi/teknik bilgi tecrübe ön plana çıkmaktadır. Çıraklık eğitim durumunda aranılan beceriler içinde mesleki ve teknik bilgi, tecrübe en önemli beceri olarak karşımıza çıkmaktadır. Açık işler için talep edilen eğitim düzeyi ve becerilere ilişkin daha detaylı bilgi için yukarıdaki grafikten bilgi elde edilebilir.

Tablo 28: İhracat Yapan Firmaların Becerilere Göre Açık İş Dağılımı

BECERİLER	İHRACAT YAPAN FİRMALARIN AÇIK İŞ SAYISI	İHRACAT YAPAN FİRMALARIN BECERİ DAĞILIMI	TOPLAM AÇIK İŞ SAYISI	BECERİ DAĞILIMI
Bilgisayar kullanımı	21	11,4%	249	12,6%
Fazla Mesaiye Kalabilme	20	10,8%	410	20,7%
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	103	55,5%	1.154	58,1%
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	33	17,7%	327	16,5%
İletişim ve İfade Yeteneği	44	23,5%	733	37,0%
İş Ahlakına Sahip Olma	51	27,4%	928	46,8%
Proje Tabanlı Çalışma	5	2,8%	207	10,4%
Satış ve Pazarlama Becerisi	4	2,3%	187	9,4%
Seyahat Edebilme Esnekliği	11	5,7%	83	4,2%
Sorun Çözme ve Bağımsız Karar Verme Becerileri	11	5,7%	320	16,1%
Takım Çalışması	87	46,9%	837	42,2%
Yabancı Dil	8	4,6%	350	17,6%
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	114	61,2%	1.232	62,1%
Genel Toplam	186	100,0%	**1.984**	100,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Muğla ilinde açık işlerde aranan beceriler ile ihracat yapan firmaların talep ettiği açık iş dağılımındaki beceriler birbirine paralellik göstermektedir. İlk sırada yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe, fiziki ve bedensel yeterlilik üçüncü sırada farklılık göstererek ihracat yapan firmalarda takım çalışması becerisi, il genelinde ise iş ahlakına sahip olma becerisi gelmektedir.

Grafik 13: Açık İş Arama Kanallarının Dağılımı, 2014*

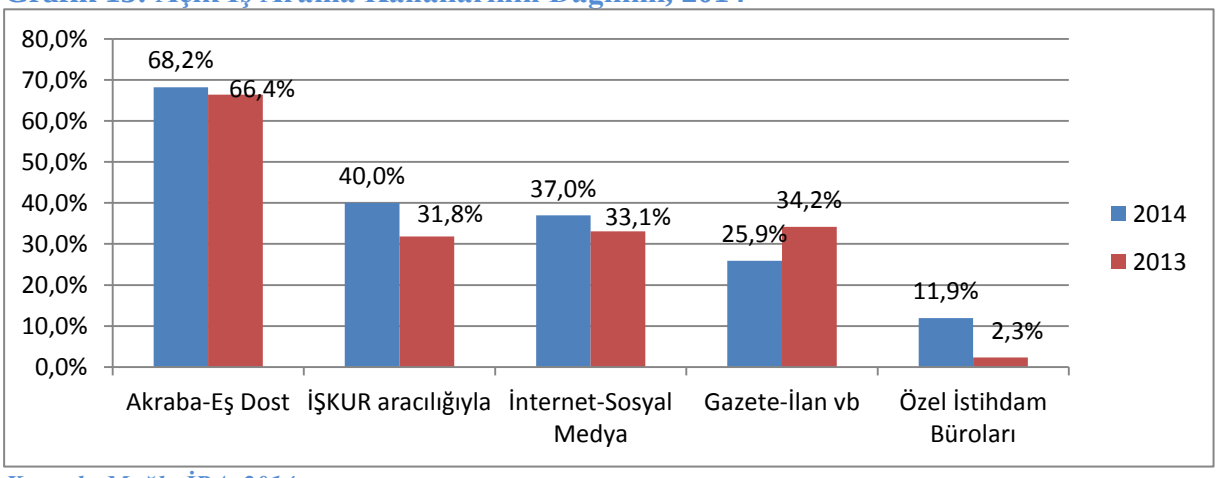

Kaynak: Muğla İPA, 2014

2013 işgücü piyasası araştırmasında %31,8 ile 4. sırada yer alan İŞKUR bu yıl aynı dönemde yapılan araştırmaya göre %40 ile 2. sıraya yükselmiştir. Bu da işverenlerin İşkur' dan eleman talebini duyurmayı tercih ettiğini göstermektedir. Her iki dönemde de akraba eş-dost arama kanalı ilk sırada tercih edilmektedir.

Tablo 29: Açık İşlerin Arama Kanallarının Dağılımı

Arama Kanalı	Yabancı Ortaklığı Olan Firmalar	İhracat Yapan Firmalar	İl Geneli
İŞKUR aracılığıyla	63,9%	42,4%	40,0%
Gazete-İlan vb	32,8%	33,7%	25,9%
Akraba-Eş Dost	32,0%	68,5%	68,2%
İnternet-Sosyal Medya	14,7%	33,1%	37,0%
Özel İstihdam Büroları	1,8%	2,3%	11,9%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Yabancı ortaklığı olan firmalar en çok İŞKUR aracılığı ile taleplerini duyururken ihracat yapan firmalar ve il geneli en çok akraba, eş-dost vasıtasıyla talebini duyurmaktadır. Tabloya göre akraba eş dost aracılığıyla arama kanalının kullanımı İşkur arama kanalına göre daha yaygındır.

Araştırma sonucuna göre 250 ve üzeri çalışanı olan firmalar dışındaki işyerleri arama kanalı olarak akraba-eş dost yoluyla eleman aramaktadır.

Tablo 30:Teşvikten Yararlanan İşyerlerine Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Arama Kanalı	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	50,8%	35,1%	38,3%
Gazete-İlan vb	27,5%	20,5%	23,1%
Akraba-Eş Dost	66,8%	67,5%	67,8%
İnternet-Sosyal Medya	27,6%	27,0%	28,9%
Özel İstihdam Büroları	7,3%	7,6%	7,6%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Teşvikten yararlanan firmaların %50,8' i İşkur aracılığıyla eleman aramaktadır. Devletin verdiği çeşitli teşviklerden yararlanmayan firmaların %67,5' i akraba , eş dost ile %35,1' i İşkur aracılığıyla eleman aramaktadır. İlimizin işgücü piyasası teşvikten faydalanırken hala referans noktası olarak akraba, eş dost u tercih etmektedir.

Tablo 31: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Durumuna Göre Arama Kanallarının Dağılımı

Arama Kanalı	Evet	Hayır	Genel Toplam
İŞKUR aracılığıyla	55,0%	26,1%	40,0%
Gazete-İlan vb	30,9%	21,5%	25,9%
Akraba-Eş Dost	67,9%	67,6%	68,2%
İnternet-Sosyal Medya	36,2%	34,3%	37,0%
Özel İstihdam Büroları	12,2%	9,1%	11,9%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işverenleri %67,9' u akraba eş dostu tercih etmekte, kurumumuzu %55 ile ikinci sırada değerlendirmektedir. İşkur hizmetinden daha önce faydalanan işverenler iş arama kanallarından %40 oranında İşkur' u kullanmıştır.

Tablo 32: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlanma Ve Arama Kanallarına Göre Açık İş Dağılımı

Arama Kanalları	Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı
İŞKUR aracılığıyla	523	54,5%
Gazete-İlan vb	301	31,3%
Akraba-Eş Dost	664	69,2%
İnternet-Sosyal Medya	359	37,5%
Özel İstihdam Büroları	121	12,6%
Genel Toplam	960	100,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Kurumumuz kanalıyla talebi yayınlanan işyerleri %69,2 oranıyla en çok akraba eş dost yoluyla %12,6 oranıyla en az özel istihdam bürolarıyla da eleman talep etmektedir.

1-9 çalışanı olan işyerlerinde en az açık iş verme oranı olduğu görülmektedir. En çok açık iş verme oranı ise 250 ve üzeri çalışanı olan firmalar karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 33: İşyeri Yaşına Göre Açık İş Verme Oranı

Açık İşyeri Sayısı	Açık İş İşveren Sayısı	Toplam İşyeri Sayısı	Açık İş Verme Oranı
0-4	117	562	20,8%
5-9	115	635	18,2%
10-14	74	384	19,4%
15-19	83	404	20,6%
20-24	43	194	22,1%
25+	49	238	20,5%
Genel Toplam	**481**	**2417**	**19,9%**

Kaynak: Muğla İPA, 2014

5-14 yaş arası olan firmaların açık iş verme oranı Muğla ilinin açık iş verme oranından düşüktür. 20-24 yaş arası firmalar %22,1 oranında açık iş verme ile ilk sırada yer almakta, %18,2 oranı ile 5-9 yaş arasındaki firmalar son sırada gelmektedir.

Tablo 34: İşyeri Yaşına Göre Açık İş Oranı

İşyerinin Yaşı	Toplam Açık İş Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı	Açık İş Oranı
0-4	435	12.035	3,5%
5-9	525	16.023	3,2%
10-14	316	9.064	3,4%
15-19	353	11.676	2,9%
20-24	141	7.801	1,8%
25+	214	9.572	2,2%
Genel Toplam	1984	66.171	2,9%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

20-24 yaş arası %1,8 oranı ve 25 yaş ve üzeri %2,2 oranıyla işyerlerinin açık iş oranı Muğla ilinin açık iş oranından düşük olduğu gözükmektedir.

Tablo 35: Kreş İmkanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerinin Cinsiyet Dağılımı

Dağılım	AÇIK İŞ İÇİN CİNSİYET TERCİHİ			
	Kadın	Erkek	Farketmez	Genel Toplam
Açık işi olan işyeri	63	211	207	481
Kreş imkanı olan işyeri Sayısı	3	1	1	5
Açık işi olan işyeri	13,1%	43,9%	43,1%	100,0%
Kreş imkanı olan işyeri Sayısı	47,3%	26,1%	26,6%	100,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Kreş imkanı olan işyerlerinin açık işlerinde kadının tercih ettiği söylenebilir. İşyerlerinin %13,1'i açık işlerinde kadını tercih ederken kreş imkanı olan işyerlerinin %47,3'ü açık işlerinde kadını tercih etmektedir.

Tablo 36: Servis Ve Açık İş Olan İşyerlerinin Açık İş Dağılımı

Cinsiyet	Kreş ve Servis İmkanı Olan İşyerlerinin Açık Is Sayısı	İl Geneli Açık İş Sayısı	Kreş ve Servis İmkanı Olan İşyerlerinin Açık İş Dağılımı	İl Geneli Açık İş Dağılımı
Erkek	2	776	19,6%	39,1%
Kadın	5	219	50,6%	11,1%
Farketmez	3	988	29,8%	49,8%
Genel Toplam	11	1984	100,0%	100,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Kreş ve servis imkanı olan işyerlerinin açık işlerinde kadının tercih ettiği söylenebilir. İşyerlerinin %50,6'sı açık işlerinde kadını tercih ederken il genelinde açık iş dağılımında işyerlerinin %39,1'i açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

2.4. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü piyasası araştırması kapsamındaki işletmelere 2014 yılı içerisinde hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. Bu bilgi gerçekten de önemli bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında bulmada güçlük çektikleri meslekler bize işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Tablo 37: TGÇM Eleman Sayısının Sektörel Dağılım Oranları, 2014

Sektörler	Muğla		Türkiye	
	Eleman Sayısı	Oran	Eleman Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	78	1,9%	3,295	1,2%
İmalat	444	11,1%	111,361	39,4%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	0,1%	384	0,1%
İnşaat	410	10,2%	34,347	12,1%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	356	8,9%	48,979	17,3%
Ulaştırma ve depolama	89	2,2%	9,957	3,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1627	40,6%	21,918	7,8%
Bilgi ve iletişim	11	0,3%	3,631	1,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	0,0%	1,305	0,5%
Gayrimenkul faaliyetleri	45	1,1%	1,452	0,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	95	2,4%	8,63	3,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	573	14,3%	18,839	6,7%
Eğitim	88	2,2%	4,027	1,4%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	83	2,1%	7,96	2,8%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	20	0,5%	833	0,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	90	2,2%	5,408	1,9%
Genel Toplam	4,013	100,0%	282,326	100,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Araştırma kapsamında ziyaret edilen işveren ya da işveren vekilleri ile yapılan görüşmeler de; konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, idari ve destek hizmet faaliyetleri ve imalat sektörleri eleman temininde güçlük çektiğini belirterek ilk sıraları almaktadır. Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde ilk sırayı alan imalat sektörünü Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı ve

İnşaat sektörleri takip etmektedir. İPA kapsamında TGÇM eleman sayısının sektörel dağılımında Muğla ili konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile Türkiye genelinde imalat sektörlerinin oranları birbirine oldukça yakın değerlere sahiptir.

İPA kapsamında yapılan görüşmelerde %40,8 oranında hizmet ve satış elemanları meslek grubunda çalışan istihdam etmekte zorlanıldığı tespit edilmiştir. İşveren ya da işveren vekillerinin personel talep ettiği meslekler çeşitlilik gösterse de karşılamakta zorlanılan meslekler iş ilanı olarak daha çok yayında kalmaktadır. Temininde güçlük çekilen eleman sayısının %0,2 ile en az olduğu meslek grupları içinde yer alan nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanlarıdır.

Tablo 38 : TGÇM Eleman Sayısının Açık İş ve Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları, 2014

Muğla	TGÇM Eleman	TGÇM Eleman	Açık İş Eleman	Açık İş
Meslek Grupları	Sayısı	%	Sayısı	%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	327	8,2%	129	6,5%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	1,637	40,8%	795	40,1%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	673	16,8%	376	18,9%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	10	0,2%	11	0,5%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	231	5,8%	131	6,6%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	612	15,3%	271	13,7%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	126	3,1%	75	3,8%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	381	9,5%	190	9,6%
YÖNETİCİLER	15	0,4%	5	0,3%
Genel Toplam	4,013	100,0%	1984	100,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Tablo 39:Sektörlere Göre TGÇM İşveren Sayısı Oranları, 2014

Sektörler	İşveren Sayısı	TGCM İşveren Sayısı	Oran
Madencilik ve taş ocakçılığı	40	16	40,5%
İmalat	276	105	38,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	1	100,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	6	0	0,0%
İnşaat	385	102	26,5%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	476	134	28,1%
Ulaştırma ve depolama	125	27	21,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	624	313	50,1%
Bilgi ve iletişim	8	5	57,1%
Finans ve sigorta faaliyetleri	10	1	10,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	39	10	25,7%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	97	26	26,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	106	29	27,1%
Eğitim	85	25	28,9%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	50	28	55,1%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	30	9	28,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	59	19	32,7%
Genel Toplam	2,417	849	35,1%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Muğla ilindeki işyerlerinin %35,1'i temininde güçlük çektiği meslekler olduğunu belirtmiştir. Araştırma kapsamında sektörü temsil eden işyeri sayısı düzenli dağılmadığı için farklı durumlar söz konusu olsa da TGÇM işveren sayısı oranını geçen sektör sayısı 6' dır. İlin işgücü piyasasını etkileyen en önemli sektör olan konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinin TGÇM işveren sayısı % 50,1' dir.

Tablo 40 : Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Meslek Gruplarına Göre Dağılım Oranları, 2014

Meslek Grupları	Eleman Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	327	8,2%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	1637	40,8%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	673	16,8%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	10	0,2%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	231	5,8%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	612	15,3%
SİLAHLI KUVVETLERLE İLGİLİ MESLEKLER	0	0,0%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	126	3,1%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	381	9,5%
YÖNETİCİLER	15	0,4%
Genel Toplam	4013	100,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Hizmet ve satış elemanlarının diğer meslek grupları içinde temininde güçlük çekilen eleman sayısı da ha fazladır. TGÇM meslek gruplarına göre dağılım oranlarında hizmet ve satış elemanları hariç belirgin farklar görülmemektedir.

Tablo 41: Meslek Gruplarına Göre TGÇM Eleman Sayısının Toplam Çalışan Sayısına Oranları, 2014

Meslek Grupları	Toplam Çalışan Sayısı	Eleman Sayısı	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	5012	327	6,5%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	18443	1637	8,9%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	17894	673	3,8%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	958	10	1,0%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	5000	231	4,6%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	7780	612	7,9%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	3213	126	3,9%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	5788	381	6,6%
YÖNETİCİLER	2082	15	0,7%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Büro hizmetlerinde çalışan elemanlar meslek grubuna ait çalışanların %6,5' i bu meslek grubunda temininde güçlük çekilmektedir. Hizmet ve satış elemanları meslek grubunda %8,9 oranında eleman temininde güçlük çekilmektedir. Bu oran diğer meslek grupları içinde temininde güçlük çekilen elemanlar arasında en yüksek orana sahiptir. Yöneticiler içinde temininde güçlük çekme oranı %0,7 ile en düşük oranda bulunmaktadır.

Tablo 42: Mesleklere Göre Temininde Güçlük Çekme Dağılımının Geçen Yıl İle Karşılaştırılması (2014*)

2014		2013	
Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
GARSON (SERVİS ELEMANI)	12,8%	GARSON (SERVİS ELEMANI)	10,8%
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	6,3%	KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	8,7%
RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	6,0%	MERMER İŞÇİSİ	4,3%
ÖZEL GÜVENLİK VE KORUMA MESLEK ELEMANI	5,9%	Diğer Kesiciler, Sayacılar,dikişçiler Ve İlgili İşçiler	3,8%
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	5,5%	RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	3,8%
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	5,2%	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	3,1%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2,9%	KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	3,1%
MERMER İŞÇİSİ	2,6%	Meydancı	2,9%
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	2,4%	ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	2,4%
AŞÇI	2,2%	Bulaşıkçı (Stevard)	2,3%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İPA 2013 Mayıs –Haziran ile İPA 2014 Mayıs –Haziran dönemlerinde birbirine yakın tarihlerde yapılan çalışma sırasında TGÇM ilk 10' u tabloda gösterilmektedir. Garson mesleğinde daha çok kurs vb. düzenlenerek bu alandaki işgücü ihtiyacı giderilebilir. Buna karşın komi olarak çalışan geçen seneye göre azalarak alt sıralara inmiştir.

Tablo 43: Meslek Gruplarında TGÇM İşverenlerin Karşılama Oranları (2014*)

Meslek Grupları	Evet	Genel Toplam	Oran
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	51	110	46,6%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	86	253	34,1%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	33	107	31,0%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0	3	6,2%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	34	80	42,6%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	64	159	40,2%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	13	42	32,1%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	27	90	29,6%
YÖNETİCİLER	1	5	21,1%
Genel Toplam	310	849	36,5%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İşverenler karşılamakta güçlük çektiğini belirttiği; büro hizmetleri ve satış elemanı, profesyonel meslek elemanları ve sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanların meslek grupların da

taleplerini karşılama oranları ortalamanın üstünde olduğu görülmektedir. Büro hizmetlerinde çalışanlarla ilgili karşılamakta zorlanılan her 100 talepten 47' si karşılanmıştır.

Tablo 44: TGÇM Nedenlerinin Meslek İçindeki Dağılım Oranları (2014*)

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Önerilen ücretin az bulunması	Vardiyalı çalışma olması	İşyerine ulaşım zorluğu	Çalışma sürelerinin uzunluğu	Genel Toplam
GARSON (SERVİS ELEMANI)	59,8%	76,6%	58,5%	6,9%	10,0%	4,0%	7,5%	6,1%	100,0%
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	7,1%	94,5%	93,6%	0,4%	0,4%	0,0%	1,8%	0,0%	100,0%
RESEPSİYON GÖREVLİSİ (ÖN BÜRO ELEMANI)	48,8%	76,8%	60,5%	7,5%	16,9%	4,9%	2,7%	4,0%	100,0%
ÖZEL GÜVENLİK VE KORUMA MESLEK ELEMANI	7,0%	93,0%	93,0%	0,0%	7,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	40,4%	80,5%	59,6%	14,4%	30,9%	20,9%	7,3%	10,7%	100,0%
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	54,0%	83,6%	55,7%	6,1%	10,2%	6,1%	0,0%	2,6%	100,0%
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	74,3%	38,5%	15,5%	74,6%	11,0%	1,9%	1,9%	1,9%	100,0%
MERMER İŞÇİSİ	30,0%	66,9%	31,9%	25,8%	6,2%	0,0%	0,0%	10,3%	100,0%
KAT HİZMETLERİ ELEMANI/KAT GÖREVLİSİ	66,5%	50,8%	55,1%	0,0%	21,1%	2,2%	5,4%	2,2%	100,0%
AŞÇI	43,5%	78,2%	57,8%	13,3%	12,1%	0,0%	3,6%	2,4%	100,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İpa kapsamında tgçm içinde ilk 10 sırayı alan meslekler ve bu mesleklerin güçlük çekme nedenleri arasında formda belirtilen maddelerin oranları gösterilmektedir. Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri sektörünün işgücü piyasasında büyük söz sahibi olduğu ilimizde karşılamakta zorlanılan eleman ihtiyacının başında garson (servis elemanı) gelmektedir.

Tablo 45: İşyerlerinin Temininde Güçlük Çekme Nedenleri Dağılım Oranları (2014*)

TGÇ Nedenleri	TGCM İşveren Sayısı	Oran
Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	1843	45,9%
Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	2855	71,1%
Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	2326	58,0%
Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	458	11,4%
Önerilen ücretin az bulunması	558	13,9%
Vardiyalı çalışma olması	164	4,1%
İşyerine ulaşım zorluğu	143	3,6%
Çalışma sürelerinin uzunluğu	131	3,3%
Genel Toplam	4013	211,3%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

TGÇM nedenleri arasında bir sıralama yapılmamaktadır. Formda nedenleri sıralama ile ilgili bilgi yer almamaktadır. TGÇ nedenleri oranı %100' den fazla çıkmaktadır. Aynı işverenler birden fazla TGÇ nedeni sayabilmektedir. Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması işverenlerin en çok tercih ettiği nedendir.

Grafik 14: İşyerlerinde Temininde Güçlük Çekme Nedeni Dağılımı Oranları Türkiye Karşılaştırması (2014*)

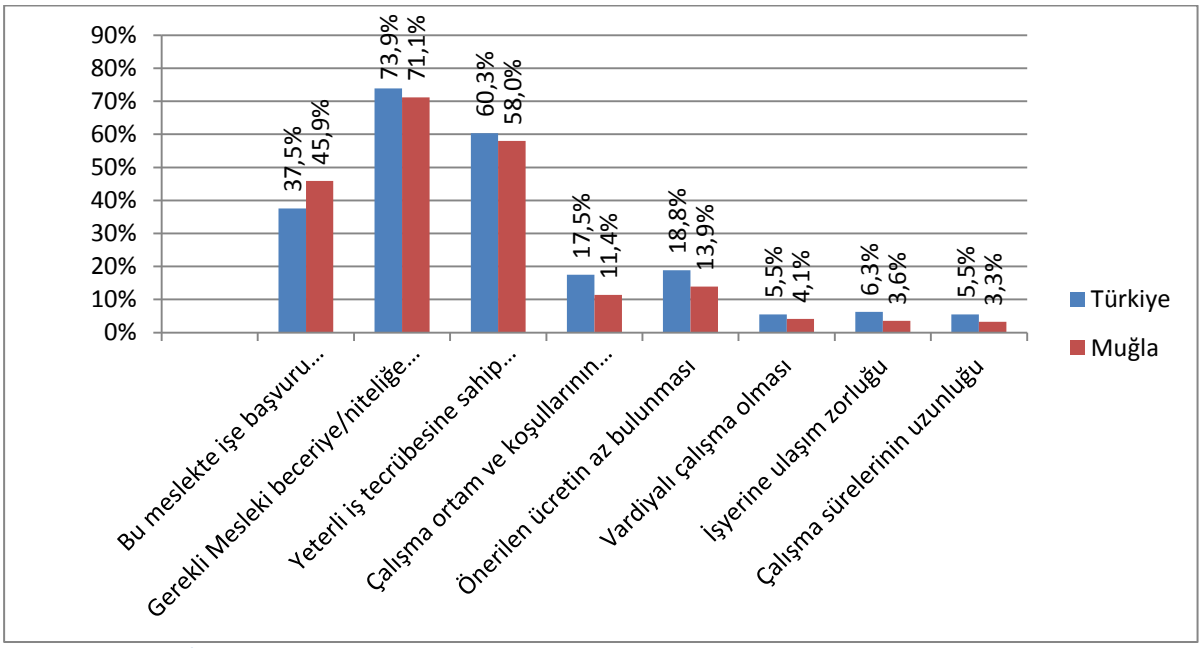

Kaynak: Muğla İPA, 2014

İPA kapsamında yapılan çalışmaya göre Muğla da işverenlerin teminde güçlük çekme nedenleri arasından bu meslekte işe başvurusu yapılmaması Türkiye oranından yüksektir. Türkiye geneli yapılan araştırma sonuçları karşılaştırıldığında TGÇ nedenlerinin oranları arasında büyük farklar görülmemektedir.

2.5. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

12 Mayıs- 27 Haziran arasında yapılan İPA çalışması sırasında işverenlere yöneltilen 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerlerinde net istihdam değişimine yönelik sorulara verilen cevaplar sonucunda oluşturulan verilere göre bu bölümde değerlendirmeler yapılacaktır.

Tablo 46: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Net İstihdam Değişim Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Toplam Çalışan Sayısı	NİDO
Madencilik ve taş ocakçılığı	25	1,251	2,0%
İmalat	180	7,975	2,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	8	11	72,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-3	128	-2,4%
İnşaat	166	7,04	2,4%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	210	8,935	2,4%
Ulaştırma ve depolama	84	3,397	2,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	485	26,1	1,9%
Bilgi ve iletişim	2	342	0,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	6	112	5,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	37	670	5,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	100	1,033	9,7%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	583	3,115	18,7%
Eğitim	36	1,777	2,0%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	23	2,594	0,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	34	598	5,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	26	1,095	2,4%
Genel Toplam	2,004	**66,17**	3,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Muğla da beklenen net istihdam değişimi %3 ile Türkiye ortalamasının altındadır. Araştırma kapsamında görüşülen işverenler mevcut çalışanları ya da istihdamda gelecek dönem eğilimleri konusunda belirttiği NİDO tabloda görülmektedir. Bazı sektörlerde çalışan sayısında azalma yaşanacağı için istihdam eğiliminin negatif yönlü gerçekleşmesi beklenmektedir. İşgücü piyasası araştırma raporuna baktığımızda Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe net istihdam değişim oranının negatif çıkmasının sebebi istihdamda çıkış olacağı düşünülmesidir. Elektrik, gaz buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe Net istihdam değişim oranının yüksek çıkmasının sebebi ise bu sektörde çalışan sayısının düşük olmasına oranla işe alımın artacağı ve araştırmaya katılan işyerlerinin sayısının düşük olmasından kaynaklanmaktadır. Tabloya baktığımızda ikinci sırada İdari ve destek hizmet faaliyetlerinde gelecek dönemde büyüme olacağı planlanmaktadır. 6 sektörde istihdam eğiliminin ortalamanın üstünde olması beklenmektedir.

Tablo 47:Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Toplam Çalışan Sayısı	NİDO
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	61	5012	1,2%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	1054	18443	5,7%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	44	17894	0,2%
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	22	958	2,3%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	173	5000	3,5%
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	373	7780	4,8%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	94	3213	2,9%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	185	5788	3,2%
YÖNETİCİLER	-2	2082	-0,1%
Genel Toplam	2004	66171	3,0%

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Sektörler itibariyle gerçekleşmesi beklenen istihdam eğilimi meslek grupları bazında da görülmektedir. Nitelik gerektirmeyen meslek grubunun net istihdam değişimi oldukça küçüktür. İş arayanların artık nitelikli özellikler kazanması, işverenlerin çalıştırmak istediği iş arayanlarda bazı özellikleri araması, mesleki eğitim faaliyetlerinin hız kazanması bu meslek grubuna yönelik talebi azaltmaktadır.

Tablo 48: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net istihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net istihdam Azalışı Beklenen Meslekler
GARSON (SERVİS ELEMANI)	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	BETON VE BETONARME KALIPÇISI
ÖZEL GÜVENLİK VE KORUMA MESLEK ELEMANI	HAMAL
ODA GÖREVLİSİ-TURİZM	ALÜMİNYUM İMALAT İŞÇİSİ
KOMİ (GARSON YARDIMCISI)	GEMİCİ
İNŞAAT ELEMANLARI KALIPÇISI (ELLE)	FAYANS, SERAMİK VE KARO DÖŞEMECİSİ
ANİMATÖR-EĞLENCE HİZMETLERİ	İŞ MAKİNELERİ OPERATÖRÜ
SATIŞ DANIŞMANI	MASAJ UYGULAYICISI/MASÖR
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	FAST FOOD HAZIRLAYICISI-HAMBURGER, TOST, SANDVİÇ VB.
MUTFAK GÖREVLİSİ	KAMAROT

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Gelecek dönem istihdam eğilimlerinde net istihdam artışı ve azalışı beklenen mesleklere baktığımızda inşaat sektörünün sona ermesinden dolayı bu mesleklerde azalış görülmekte, turizm sektörünün hareketlenmeye başlaması sebebiyle bu alandaki mesleklerde artış olması beklenmektedir.

Tablo 49: 2013 ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarının Net İstihdam Artışı ve Azalışı Özelinde Karşılaştırılması

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
30/Haz/14	30/Haz/15	30/Haz/14	30/Haz/15
Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)	Masaj Uygulayıcısı/Masör (Spor)	Beden İşçisi (Genel)
Komi (Garson Yardımcısı)	Güvenlik Görevlisi	İzolasyoncu (Gemi)	Beton ve betonarme Kalıpçısı
Güvenlik Görevlisi	Özel Güvenlik ve Koruma Meslek Elemanı	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Hamal
Beden İşçisi (İnşaat)	Oda Görevlisi-Turizm	Diğer Boyacılar (İnşaat Ve Bakım Hariç)	Alüminyum İmalat İşçisi
Mermer İşçisi	Komi (Garson Yardımcısı)	Harita Teknikeri	Gemici
Kat Görevlisi-Temizlik	İnşaat ElemanlarıKalıpçısı (Elle)	Beton Transmikser Operatörü	Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi
Aşçı	Animatör-Eğlence Hizmetleri	Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	İş Makineleri Operatörü
Servis Garsonu	Satış Danışmanı	İş Makineleri Operatörü	Masaj Uygulayıcısı/Masör
Çamaşırhane Elemanı (Yıkama)	Şoför-Yük Taşıma	Demir Doğramacı	Fast Food Hazırlayıcısı
Satış Danışmanı	Mutfak Görevlisi	Ağır Kamyon Şoförü	Kamarot

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Beden işçisi (genel) mesleğinde artış beklenmemektedir. 2013 ve 2014 I. Dönem Araştırma Sonuçlarına bakıldığında artış ve azalıştaki sektörler birbirine yakın olarak görülmektedir, fakat meslekler çeşitlilik göstermektedir.

Tablo 50:Toplam İşyerleri ve Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerlerindeki Net İstihdam Değişim Oranları ve Sektörler İçerisindeki Net İstihdam Değişim Payı

Sektörler	Mevsimlik Personel Çalıştıran İşyerleri		Toplam İşyerleri	
	NİDO	Sektörler İtibariyle Net Değişim Payı	NİDO	Sektörler İtibariyle Net Değişim Payı
İmalat	3,7%	72	0,3%	180
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	72,7%	8	0,0%	8
İnşaat	7,4%	265	0,3%	166
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	2,9%	72	0,3%	210
Ulaştırma ve depolama	6,3%	41	0,1%	84
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1,8%	421	0,7%	485
Gayrimenkul faaliyetleri	1,6%	8	0,1%	37
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0	0,2%	100
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	25,0%	512	0,9%	583
Eğitim	0,0%	0	0,1%	36
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,5%	7	0,0%	23
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	7,3%	22	0,1%	34
Diğer hizmet faaliyetleri	5,7%	23	0,0%	26
Genel Toplam	3,9%	1451	3,0%	2004

Kaynak: Muğla İPA, 2014

Mevsimlik personel çalıştıran işyerlerinde net istihdam değişim oranı pozitif yönlüdür. Net istihdam değişim oranları incelendiğinde; imalat sektörü toplam işyerleri içerisinde %0,3 lük orana sahipken, mevsimlik personel çalıştıran işyerleri içerisinde %3,7 oranına sahiptir. Konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyeti sektörüne bakıldığında; mevsimlik personel çalıştıran işyerleri ile toplam işyerleri arasında oransal fark büyük çıkmamışken kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe toplam işyerleri içerisinde %0,1 oranında, mevsimlik personel çalıştıran işyerleri içerisinde %7,3 oranına sahiptir. Sezonluk çalışmanın bu alanda yoğunlaşması mevsimlik istihdamdaki etkisinin belirgin olduğunu ortaya koymuştur.

Part time çalışma yapan işyerlerinin büyüklüğü arttıkça net istihdam değişim oranları azalmaktadır. 1-9 aralığında çalışana sahip işverenler daha çok part time çalışma yöntemini kullanmaktadır.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Muğla ili işgücü piyasası araştırması sırasında toplamda 10+ işyerleri ziyaret edilmiştir. 2537 işyeri bizzat ziyaret edilmiş, bu işyerlerinin 2253 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır. Bu araştırmayla işverenlerin cinsiyet, beceriler, öğrenim durumları gibi talep özellikleri sorulmuş, aranan özelliklerin nicel ve nitel bilgileri araştırılmaya çalışılmıştır. Bu araştırmayla işyeri büyüklükleri işyerinin yaşı gibi işyeri özellikleri, meslek, sektör özellikleri ile çalışanın özellikleri arasında bağlantı kurularak en sağlıklı işarayan-işveren bağlantılarının nasıl olması konusunda açıklayıcı veriler sunulmuştur.

2014 yılı içinde Ocak- Ağustos ayı İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısına baktığımızda 23,381 kişinin kurumumuza kaydı olduğu görünmektedir. Bu dönem içinde 1116 kişi kurs görmüştür. Bu kurslar ile kişilere meslek kazandırmak, mesleğini geliştirmek ve yetkinlik kazandırılmaya çalışılmıştır.

Çalışma kapsamında Muğla ilinde 1.984 kişilik açık iş bulunmaktadır. Buna ek olarak, Muğla'nın "açık iş oranı" 2,9% olarak hesaplanmıştır. Muğla ilinde yapılan işgücü piyasası araştırmasına katılan işletmelerin sektörel dağılımında; konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, imalat ve inşaat sektöründe faaliyet gösterenler önde gelmektedir.

1-9 Aralığında çalışan sayısına sahip işyerlerine bakıldığında %25 inşaat, toptan parekende veticaret ve konaklama ve yiyecek hizmetleri faaliyetleri yer almaktadır.

10-49 Aralığında çalışan sayılarına bakıldığında %28,0 konaklama yiyecek hizmetleri, toptan perakende ticaret ve imalat yer almaktadır.

50 ve üzeri çalışan sayısına sahip işyerleri sayısının istihdamına bakıldığında %48,1 oranıyla konaklama ve yiyecek hizmetleri, imalat ve toptan perakende ve ticaret yer almaktadır.

250 ve üzeri çalışanı olan işyerlerinde ilk sırada % 48 le konaklama ve yiyecek faaliyetleri, inşaat ve insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yer almaktadır.

Muğla'da işgücü piyasası talep boyutunu tespit edebilmek amacı ile 2014 yılında yapılan işgücü piyasası talep araştırması, saha çalışmasında elde edilen veriler doğrultusunda Muğla genelinde açık iş oranı % 2,09 olarak gerçekleşmiştir.

1218 farklı meslekten en çok çalışılan meslek grupları tabloda yer almıştır. Sektör olarak en çok konaklama ve yiyecek hizmetleri yer almaktadır.

1. Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin başında garson, komi, oda görevlisi, meydancı gelmektedir.
2. Araştırmalar sonucunda işgücü ihtiyacı hemen hemen tüm sektörlerde informal yollarla temin edilmektedir. İŞKUR tanıtımına önem vererek bu temini formal hale getirebilir.

3. İşverenlerin çalışanlara sosyal imkânlarını arttırılması özellikle çalışanlara servis ve kreş imkanı sağlanabilir. Böylelikle kadınların istihdamı daha üst seviyeye çıkarılabilinir.
4. Muğla'da bulunan üniversite ile şehir dışından gelen öğrencilere yönelik olarak yapılacak yurt, pansiyon vb. yatırımlar da istihdamı olumlu etkileyecektir.
5. Muğla'da turizm, eğitim ve imalat, organik tarım üzerine yapılacak yatırımlar ciddi istihdam alanları yaratacaktır.

6. Turizm sektöründe çalıştırılan kaçak yabancı işçi önlenmelidir.
7. Turizm varlığı ve madencilik sektörü yanında Muğla İlinin istihdam sorununa yönelik çözüm önerilerinden birisi çiçekçilik sektörüdür. Coğrafi, demografik ve sosyo-kültürel yapısı bakımından çiçekçilik sektörüne uyumlu İlimizde açılacak olan süs bitkileri meslek lisesi'nin doğuracağı sinerji ile işsizlere kalıcı ve tatminkar iş sağlanabilecektir.
8. Ülkemiz bal üretiminde dünya ilk beş sıralaması içinde yer alırken, çam balı üretiminde ise birinci sıradadır. Dünyadaki çam balı üretiminin %92'si Ege Bölgesinde gerçekleşirken, Muğla İlinin katkısı %75 civarındadır. İl genelinde, arıcılıkla uğraşan 6000'e yakın aile yıllık ortalama 10 bin ton bal üretimi yapmaktadır. Sadece bal üretimi yönünden bakıldığında bile yıllık 60 milyon liralık bir ekonomik değer oluşmaktadır. Bu bağlamda Muğla İlinde kurulacak bir Arıcılık Araştırma Enstitüsü sayesinde ve Muğla halkına gerekli destek ve danışmanlık sağlandığı takdirde kalite ve üretim miktarındaki kazanım istihdamı arttıracak ve ekonomik iyileşmeleri derinleştirecektir.
9. Sağlık turizminin gelişmesine yönelik olarak merkezlerin kurulması istihdamı pozitif etkileyecektir.
10. Mermer fabrikaları mermer işçisi temininde zorlandığından bu ihtiyacı karşılamaya yönelik olarak ticaret odaları ve İŞKUR'un işbirliği yaparak ortak politikalar belirlemesi gerekmektedir.
11. Mevsim işsizliğini azaltacak projeler üzerinde çalışılmalıdır.
12. İŞKUR'un staj programları, meslek edindirme ve geliştirme kursları gibi işgücü yetiştirme hizmetlerinin başlatılması ve bu konuda tüm işletmelere bilgilendirme yapılmalıdır.
13. İşletmelere uygulanan eleman ihtiyaç analizleri doğrultusunda kursların açılması ve işverenlere kursiyerleri kurslar başlamadan seçebilme imkânı verilmesi sağlanabilir. Özellikle Turizm sektörünün devamlılığını sağlayabilmek için kursların düzenlemesi gerekmektedir. Bu sayede sektör az da olsa dönemsellikten kurtulmuş olur.

KAYNAKÇA

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

EKLER

Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

İŞKUR	TÜRKİYE İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI (TİPTA)
2014	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur**.
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden örnek işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No				
İşyerinin Yasal Unvanı				
İşyerinin Tabela Unvanı				
1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.				
	Evet	**Hayır**	**Fikrim Yok**	
2) İşyeri olarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığınızı belirtiniz.				
3) Daha önce İŞKUR'dan eleman talebinizin olup olmadığını belirtiniz.				
4) İşyerinizin devletin verdiği istihdam teşviğinden yararlanıp yararlanmadığını belirtiniz.				
5) İşyerinizde üretilen ürünlerin ihraç edilip edilmediğini belirtiniz.				
6) İşyerinizin yabancı ortaklığı olup olmadığını belirtiniz.				
7) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.				
8) İşyerinizde çalışanlara kreş imkanının sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
9) Çalışanlarınıza işe gelmede servis hizmetinin sağlanıp sağlanmadığını belirtiniz.				
10) İşyerinizde mevsimlik istihdam edilen personelin olup olmadığını belirtiniz.				
11) 2014 yılında çalışanlarınıza işleriyle ilgili herhangi bir eğitim düzenlenip düzenlenmediğini belirtiniz.				

ADRES BİLGİLERİ

İL:	**İLÇE:**	**MAHALLE :**	
CADDE/SOKAK:			
DIŞ KAPI NO :			
İÇ KAPI NO :			
TELEFON/FAKS/E-POSTA	...../...../	..... @.....	

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı		**Unvanı**	
Tarih		**Telefonu**	
E-posta		**İmza/Kaşe**	

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	**KONTROLÖR**	**VERİ GİRİŞ PERSONELİ**
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - MEVCUT İSTİHDAM

S 12: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan **Sayısı**	Erkek Çalışan **Sayısı**	Toplam Çalışan **Sayısı**
TOPLAM			

S13. İşyerinizde çalışan sayısının son bir yıl içerisinde, 10 ve üzerine çıkıp çıkmadığını belirtiniz.
(Bu soruya sadece "12. Soruda toplam çalışan sayısı 9 veya daha az kişi olarak belirtilen işyerleri" cevap verecektir.)

Evet ☐

Hayır ☐

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

Bölüm II -AÇIK İŞLER

S14: Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

S 14.1: Eleman aramıyoruz. ⇒ **Soru 15'e geçiniz.**

01	02	03	04													05					06		
Eleman Aranılan Meslekler	Toplam Açık İş **Sayısı**	Talep Edilen **Asgari** Eğitim Düzeyi 1. Çıraklık 2. Lise altı 3. Genel lise 4. Meslek lisesi 5. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisans üstü 8. Farketmez	**Beceri İhtiyacı ve Kişisel Özellikler (*)** 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fazla mesaiye kalabilme 3. Fiziki ve bedensel yeterlilik 4. Hesap yapabilme (Analitik beceri) 5. İletişim ve ifade yeteneği 6. İş ahlakına sahip olma 7. Proje tabanlı çalışma 8. Satış ve pazarlama becerisi 9. Seyahat edebilme esnekliği 10.Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 11.Takım çalışması 12.Yabancı dil 13.Yeterli mesleki/teknik bilgi ve tecrübe													**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz (*)** 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları					**Açık işiniz için aşağıdaki seçeneklerden hangisini tercih edersiniz?** 1. Kadın 2. Erkek 3. Farketmez		
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	5	1	2	3

(*) (04), (05) ve (06) sütunlarında birden fazla seçenek (X) şeklinde işaretlenebilir.

SONRAKİ SAYFAYA GEÇİNİZ

BÖLÜM III. 30 HAZİRAN 2015 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

01	02	03
S.15: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**15.1'e geçiniz**
	Hayır	**16.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**16.soruya geçiniz**

S 15.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **ARTIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***artış***

S.16: 30 Haziran 2015 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	**Evet**	**16.1'e geçiniz**
	Hayır	**17.soruya geçiniz**
	Fikrim Yok	**17.soruya geçiniz**

S 16.1: **30 Haziran 2015 tarihi itibariyle** işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam **AZALIŞI** olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal ***azalış***

SONRAKİ SAYFAYA

BÖLÜM IV. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

S17: 2014 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

S 17.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → **Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.**

01	02	03	04							
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman **sayısı**	**Temininde Güçlük çektiğiniz mesleği şu an karşıladınız mı?** **1-EVET** **2- HAYIR** **3-KISMEN**	**Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*)** **1. Bu meslekte işe başvuru yapılmaması** **2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması** **3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması** **4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi** **5. Önerilen ücretin az bulunması** **6. Vardiyalı çalışma olması** **7. İşyerine ulaşım zorluğu** **8. Çalışma Sürelerinin Uzunluğu**							
			1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								
		☐								

*** Birden fazla güçlük çekilme nedeni işaretlenebilir.**

Türkiye İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

V.Bilgi Formu Hakkında Görüş ve Önerileriniz?
(Bu kısım Ziyaretçi veya Yanıt veren İşveren tarafından doldurulabilir.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2- Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı	Tamsayım Yapılan İller	10+ İşyeri Sayısı
ADANA	4.255	KARABÜK	458
ADIYAMAN	800	KARAMAN	477
AFYONKARAHİSAR	1.375	KARS	279
AĞRI	461	KASTAMONU	701
AKSARAY	785	KAYSERİ	3.307
AMASYA	627	KIRIKKALE	405
ARDAHAN	95	KIRKLARELİ	658
ARTVİN	343	KIRŞEHİR	377
AYDIN	1.962	KİLİS	172
BALIKESİR	2.252	KONYA	4.466
BARTIN	421	KÜTAHYA	1.106
BATMAN	1.039	MALATYA	1.431
BAYBURT	99	MANİSA	2.331
BİLECİK	431	MARDİN	1.333
BİNGÖL	541	MERSİN	3.638
BİTLİS	433	MUĞLA	2.537
BOLU	629	MUŞ	426
BURDUR	507	NEVŞEHİR	780
ÇANAKKALE	988	NİĞDE	535
ÇANKIRI	252	ORDU	1.313
ÇORUM	1.043	OSMANİYE	897
DENİZLİ	2.961	Rize	808
DİYARBAKIR	2.502	SAKARYA	1.984
DÜZCE	1.028	SAMSUN	2.246
EDİRNE	715	SİİRT	369
ELAZIĞ	1.310	SİNOP	370
ERZİNCAN	393	SİVAS	1.129
ERZURUM	1.199	ŞANLIURFA	2.365
ESKİŞEHİR	2.068	ŞIRNAK	613
GAZİANTEP	3.435	TEKİRDAĞ	2.447
GİRESUN	842	TOKAT	918
GÜMÜŞHANE	192	TRABZON	2.283
HAKKARİ	201	TUNCELİ	152
HATAY	2.208	UŞAK	889
IĞDIR	238	VAN	1.194
ISPARTA	675	YALOVA	581
KAHRAMANMARAŞ	1.805	YOZGAT	613
		ZONGULDAK	1.014
Genel Toplam		88.712	

Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
ANKARA	6.911
KOCAELİ	4.201
BURSA	4.973
İZMİR	6.276
İSTANBUL	8.493
ANTALYA	4.289
Toplam	40.353

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan "Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için "işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastahane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında

bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = (Toplam istihdam)/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = (Kayıtdışı istihdam)/(Toplam istihdam) x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = İşsiz/(İşgücü arzı (istihdam+işiz)) x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = (Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus-(İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen

2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen

3. İlkokul

4. İlköğretim

5. Ortaokul veya mesleki ortaokul

6. Genel Lise

7. Mesleki veya teknik lise

8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = ((0-14 yaş nüfus + 65 yaş nüfus))/(15-64 yaş nüfus) x 100

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4 :Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2014/1. Dönem

Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 haziran 2015 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran 2015
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.722	83.891	1.450	3.295	4.329	1,7%	5,2%
İmalat	50.597	2.510.806	87.006	111.361	115.160	3,3%	4,6%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	676	37.222	188	384	308	0,5%	0,8%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	498	31.312	295	377	1.271	0,9%	4,1%
İnşaat	37.791	832.881	14.074	34.347	60.506	1,7%	7,3%
Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı	46.693	1.119.724	34.783	48.979	55.307	3,0%	4,9%
Ulaştırma ve depolama	11.428	324.949	8.051	9.957	9.754	2,4%	3,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12.594	540.430	14.863	21.918	15.853	2,7%	2,9%
Bilgi ve iletişim	2.722	102.669	2.773	3.631	5.413	2,6%	5,3%
Finans ve sigorta faaliyetleri	1.962	189.181	1.277	1.305	7.353	0,7%	3,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	1.514	37.515	1.111	1.452	1.797	2,9%	4,8%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9.638	196.305	4.424	8.630	9.490	2,2%	4,8%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	8.066	546.251	15.218	18.839	59.204	2,7%	10,8%
Eğitim	5.712	190.977	3.298	4.027	992	1,7%	0,5%
İnsan sağliği ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.171	191.334	5.084	7.960	9.343	2,6%	4,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	849	23.694	504	833	698	2,1%	2,9%
Diğer hizmet faaliyetleri	4.278	90.551	4.182	5.408	4.987	4,4%	5,5%
Genel Toplam	**200.911**	**7.049.691**	**198.582**	**282.704**	**361.764**	**2,7%**	**5,1%**